

229. Solum bonum est honestum, cui modus est. Ep. 76.

230. Bonum sincerum esse debet, et ab omni parte innoxium; non est id bonum quod plus prodest, sed quod tantum prodest. Epist. 87.

231. Quid stolidus turpissimum, quam bonum rationalis animi ex irrationalibus necere? Ep. 92.

232. Mortale est omne mortalium bonum: verum autem bonum non moritur, certum est, semper innumerumque; hoc unum contingit immortale mortalibus. Ep. 97.

233. Ut aliquid auri extrahamus, terram pervertemus; ut summum bonum occupemus, scrutari pectus piget. In Proverb.

234. Hominis bonum, liber animus est ac rectus. Ep. 124.

235. Hominis bonum non est in homine, nisi cum in illo ratio perfecta est. Ibid.

236. Nisi ubi rationi locus est, bonum non est. Ibid.

237. Bonum tunc habet suum, cum intelligentissimum esse hujus mundi felices. Ibid.

238. Facillime boni frueri, si ea vitaveris, que vituperaveris. De Moribus.

239. Intellige quae sint bona, ut bene agas. Sent. 40.

240. Hoc solum ducito, quod bonum est. Ibid., sent. 71.

241. Hoc solum bonum putato, quod Deo dignum est. Ibid., sent. 123.

242. Quod bonum est, hoc solum te decere putata. Ibid., sent. 186.

243. Bona habere omnes quidem optant, obtinent autem, qui semetipso integre verbo Dei manciparunt. Ibid., sent. 208.

244. Bonum in carne non queratur. Ibid., sent. 306.

245. Bonum in nullo ponitur, nisi in uno Deo; ipso bonum Deus ipse semper. Lib. de Post. et Sap. Dei, cui tit. Pimander. cap. 6.

246. In solo Deo, bonum ipsum existit. Ibid.

247. Bona, quae opes humanae vocantur, affluit subito, repente dilabuntur; nulle in loco, nulla in persona stabilibus nixa radicibus consistunt. Pros.

248. Itaque neque debent existimari, nequidici bona, que infelicitorem malorum amaritudinem desiderio sui duplicant. Lib. 6, Dicitor. memor., cap. 14.

Vide etiam tit. Acquirere, sent. 18; Amisso, sent. 19; Anima, sent. 35; Beneficium Dei, sent. 80, 95; Jaclantia, sent. 30; Incipere, sent. 4, 5, 32, 33, 34, 40, 73; Malum, sent. 16; Melior, sent. 46, 66; Providentia Dei, sent. 11, 12, 13; Proximus, sent. 26; Temporalis, sent. 49; Visio Dei,

sent. 8; Vita eterna, sent. 65, 170; Voluntas in genere, sent. 35.

Definitio. Casus est effectus extraordinarius, COLLECTOR, contingentem annexus effectui naturaliter productus.

1. Homo per se cadere potest, per se autem s. ALBERTUS magnus, part. 1, de Virtutibus, cap. 24.

2. Vicina est lapsus adolescentia. De viduis. s. AMBROSIUS.

3. Inter omnes lapsus hominum, nulla est gravior quam superborum ruina. Lib. 10, ep. 84, ad Demetriadem.

4. Sicut levius est de plano corrueire, sic gravius est de sublimi cadere dignitate. Prose.

5. Qui ruina, que de alto est, graviori casu colliditur. De Digni. Sacerd., cap. 3.

6. Si Petrus lapsus est, qui dixit, etsi ali scandalizati fuerint, ego non scandalizabor, quis alius jure de se presumat? Lib. 10, sup. Luc., cap. 22, sup. illud: *Nescio quid dicas.*

7. O durus et dirus casus hominis? heu quid s. ANSELMUS perdidit, et quid inventi? quid abscessit, et quid ET remansit? perdidit beatitudinem ad quam factus est, et inventi miseriam ad quam factus non est; abscessit sine quo nihil felix est, et remansit quod per se, non nisi miserum est. In Prologio, cap. 1.

8. Gravius irascitur Deus peccanti, qui de proposito altiori cadit, quam alio. Ep. 3, ad Henricum anicium.

9. Quanto quis cadit ab altiori statu virtutis, non cito inde resurgens, tanto gravius ruit in omnia mala. Part. 1, tit. 4, de Voluntate, cap. 43.

10. Justi cadunt, et reprobi; justi cadunt ante se, et cognoscunt ubi cadunt; et ideo resurgent; sed reprobi cadunt retro, et non vident ubi cadunt, et ideo non resurgent. Part. 3, tit. 16, cap. 10.

11. Mirari solent homines, cum audient aliquem bonum cadere, cum tamen continuo sit in pugna; sed potius mirandum est, si aliquando non cadat. Part. 4, tit. 5, de Justitia, cap. 12.

12. Tanta est humana fragilitas, ut ad sibilum unius verbi dejiciatur; ut ad aspectum, seu erectionem oculi prosternatur. Ibid.

13. Eleganter dictum esse narratur; cum quidam ruisset in puteum, ubi aqua tanta erat, ut eum magis expiceret ne moritur, quam suffocare-

ret ne loqueretur; accessit alius eoque viso miserans, ait; Quomodo hue cecidisti? At ille: Obsecro, inquit, cogita quomodo hinc me liberes, non quomodo hue ceciderim, queras. Epist. 29, ad Hieronym.

14. Simpliciter fateor; ex quo Deo servire ceipi, quomodo difficile sum expertus meliores quam qui in Monasteriis profecerunt; ita non sum expertus peiores quam qui in Monasteriis ceciderunt. Ep. 137, ad Clerum.

15. Quisquis stat, videat ne cadat; et si occiditur, velox resurgat. De Spiritu et Anima, cap. 57.

16. Caro cadere diligat, surgeri negligat. De satiribus documentis, cap. 63.

17. Audeo dicere superbis esse utile cadere in aliquod apertum manifestinque peccatum, ita nonnulli dispiceant, qui jam sibi placendo ceciderunt. Prose.

18. Salubrious enim Petrus sibi displacevit, quando flevit, quam sibi placuit, quando presumpxit. Lib. 14, de Civitate Dei, cap. 13.

19. Melius expeditemendam et corrigit post lapsum, quam in nequitur permanere. Lib. 1, contra Julian. cap. 2.

20. Multi cadere volunt cum David, et nolunt surgere cum David; non ergo cadendi exemplum propositum est, sed si ceciderit, resurgend. Pros.

21. Attende, ne cadas; non sit delectatio minorum, lapsus majorum; sed sit casus majorum, tremor minorum.

22. Audiant qui non ceciderunt, ne cadant; audiant qui ceciderunt, ut surgant. Sup. Psalm. 1.

23. Nullus in certamine cadit, nisi cujus fortitudo cadit. Sup. Psalm. cxvi, vers. 14, Fortitudo mea.

24. Quicunque non sunt lapsi, in veritate stant; et ille stat, qui Deo fruatur; qui autem se frui voluerit, cadit. Super Psalm. cxxi, vers. 2, Stantes erant pedes nostri.

25. O quam feliciter cecidi, qui post lapsum feliciter resurrexi. Lib. de Diligendo Deo, cap. 6.

26. Superbus continentibus expedit cadere, ut in eo ipso in quo se extollunt, humiliantur. Ser. 63, de Verbis Dom.

27. Timenda est ruina multitudinis, etsi non magnitudinis. Serm. 4, Dom. Quadragesima.

28. Non sicut homo qui sponte cecidit, ita etiam sponte surgere potest, nisi porrecta dextera Dei. Lib. 1, de Lib. arbitrii, cap. 20.

29. Plano non dubitaverint dicere, lapsas animas a castitate sanctiore (que vovetur Deo) adulteris esse peiores. De bono viduit., cap. 41.

30. Qui cecidit, ad eum statum a quo lapsus est, non nisi auctorij sui gratia reformatur. Pros.

31. Surgit enim beneficio alieno, qui cecidit proprio.

32. Nec ideo non suo dicendum est cecidisse, quia alieno noscitur resurgere; nec proprie sua resurrexisse, quia non alieno certum est cecidisse. Contra Felicianum, cap. 13.

33. Sepius ventis agitatur ingens pinus, et celo turres graviore casu decidunt. In suis Proverb., verbo *Sapius*.

34. Stanibus et lapsis par sollicitudo tenenda est; his ne retrocadant, illis ut concite surgant. Ibid., verbo *Stanibus*.

35. Tunc te lapsurum formida, cum ruit alter.

Ibid., verbo *Tunc*.

36. Nullus tante perfectionis in Ecclesia vivit, qui non multobus cadat et resurgat. Sup. Psalm. vir.

37. Quanto quis ad altiora proficeret, tanto s. BERNARD. gravius (si corruerit) colliditur. Serm. de Cantico Ezech.

38. Nusquam est securitas, neque in celo, neque in Paradiiso, multo minus in mundo. Pros.

39. In celo enim cecidit Angelus sub pressione divinitatis, Adam in Paradiiso de loco voluntatis, Iudas in mundo de schola Salvatoris. Serm. de Ligno, falso et stipula.

40. Cadit asina, et est qui sublevet eam; perit anima, et nemo est qui reputet. Lib. 3, de Consideratione.

41. Peccantis lapsus non dono adscribendus est potestis, sed viito voluntatis. Pros.

42. Etsi datum fuit voluntati posse stare ne cadere, non tamen resurgere si caderet. De Gratia et liberali orbi.

43. Statim labitur cordis miseria, subtracta divina gratia. De Medit., cap. 9.

44. Nullus sit casus, quem non mediatio preventiat; nullus sit casus, qui te imparatum inventiat. De Interiori domo, cap. 43.

45. Voluntate sua cadit, qui cadit; et voluntate sua stat qui stat. Ibid., cap. 40.

46. Uniuscujusque casus tanto majoris est crimen, quanto prusquam caderet, majoris erat virtutis. Ibid., cap. 50.

47. Felix homo, qui sic ambulat, ut non cadat; aut si cecidit, ut statim resurgat. Pros.

48. Felicior vero est, qui nunquam cecidit; felicissimum autem est, qui cum Deo regnat immunita a casu. Ibid., cap. 68.

49. A minimis incipiunt, qui in maxima prouidunt. De Ordine vita.

50. Qui per loca periculosa vadit, cito cadit. Ser. 47, ad Sororem.

51. Qui non videat, quod sicut in multis cecidi, sic et in aliis poterat cecidisse peccata, nisi

omnipotens pietatis meae conservasset? Ser. in Vigilia SS. Petri et Pauli.

52. Qui situs sine alieno impulsu cadere potest, alieno sine situ surgere non potest. Serin. 83, sive per Usitata.

53. Homines aliquando cadere necesse est; dum in hoc seculo detinentur; sed alii colliduntur, alii non, quia Deus supponit manum suam. Ser. 2, sup. *Qui habitat*.

54. Septies cadit justus, et septies resurgit; si tamen cadat in die, ut se cadere videat, et occidisse sciat, et resurgere cupiat, et requirat maximum adjuvantum. Ser. 17, sup. *Cand.*, sup. illud: *Proverb. 27: Septies cadit justus*.

55. Aut ascendas necesse est, aut descendas; si attentes stare, ruis necesse est. Ep. 91, ad *Abbas*.

56. Animarum, proh dolor! nec casus reputatur. Serm. ad *Uterium in concilio Illemonem*.

S. BONAVENT. 57. Causa ruinae subitorum, est ruina prelatorum. Sup. *Lament. Hiereni*, cap. 1, sup. illud: *Portio ejus destruta*.

58. Nemo stat, nisi Deo tenente; nemo cadit, nisi Deo permittente. Ser. 1, ad *S. Ambrosio*.

59. Fundata est dominus nostra in arena; et semper minatur ruinam; nec a casu potest esse tutus, nisi diligenter fuerit conservata. Serm. 6, de SS. Apostoli.

60. O humana miseria! o lacrymabilis defec-tus amoris! cadit elephas, et est qui auxiliatur ferat; capitur passer, et est qui succurrat; porcus vociferatur, et inventur qui adjutavit; sed si cadit homo, non est qui in auxilium vadit. Pro. 61.

61. Sunt hodi homini canibus similes, quorum mos est, ut si unus percurret, ab omnibus aliis laceretur. Serm. 9, de SS. Apostoli.

62. Homo potest per se corrumpere, sed nullatenus potest resurgentem sine adjutorio divinitatis. Part. 5, *Breviologii*, cap. 3.

63. O anima debilis et infirma, quae tam facilis est, et tam prona ad cadendum, tam difficilis ad surgendum? In *Soliloquio*, cap. 2.

64. Hac solum ratione fit ut quis nimis latatur, si Deum subipsi semper adesse existimat. Lib. 3, *Pedagogi*, cap. 5.

65. Melius est labi pedibus quam oculis. Ibid., lib. 2, cap. 6.

66. Quam pernicioса res est, ad sequentium lapsum ruina praepositi! Epist. 4.

67. Nihil tam sevum, tam durum, tam triste, quam cecidisse a deo pudicitie gradu. De bono pudicitie, cap. 4.

68. Nimum praecepis est, qui transire contentit tibi alium consiperet cecidisse. *De Singular. Clericor.*

69. Quanto aliquis seipsum erigit altius, inquit, non exaltolit, tanto meretur profundius cadere, DIONYSIUS CARTHUS. Sup. Ep. ad *Roman.*, cap. 1.

70. Peccator dum labitur, de misericordia Dei s. ELIGIUS prassumat, apud quem nullas patitur veniae mors vera confessio. Hom. 9.

71. Qui sanctior est sapiens est, plus semper timeat cadere; nam qui alius est, cadens, major re casus recipit. Epist. ad *Damas. Papam*, de mort. D. Hieron.

72. Difficiliter ut non cadere in gravia permittatur, s. EUSEBIUS EMMESSEN. qui minus gravia non veretur. Hom., de *Instit. Quadrig.*

73. Si quando contigerit ut justus ex humana FRANCISCU fragilitate ad casum declinet, preservatus erit ne TITELM. collidatur, sive confringatur, ut non omnino cadat ad mortem, sed quantumcunq[ue] restituatur in statum pristinum. Sect. 1, sup. *Psalm. xxxvi*, vers. 25: *Cum ecclerisit non collidatur*.

74. Aliquando Deus permittit bonus cadere, GLOSS. OB. ut resurgent fortius in virtute. Sup. IV Regi., cap. 20.

75. Ad evanescendum non movet pedem, nisi superbia. Sup. *Psalm. cxx*.

76. Cadunt, qui sibi volunt esse fortitudine et laudatio; sed non cadit, cui Dominus est fortudo et laudatio; sicut nec hominem cadere potest. Sup. *Psalm. cxvi*, in illud: *Eversus sum ut evaderem*.

77. Peccantis fuit corrovere, sed miseren[t] Dei est eruere. Sup. *Thren.*, cap. 3.

78. Nostrum est, quod decidimus; Dei quod resurgimus. Ibid., cap. 5.

79. Impossibile est quemlibet sanctum aliquando non cadere in minimis peccatis: nec justi esse desunt, quia oculi opitulante Deo resurgent. Sup. I, B. *Jona*, cap. 1.

80. Nullum permitit Deus cadere, qui ei servit vero amore. Sup. *Apocal.*, cap. 6.

81. Si aliquis lapsus quoquomodo fuerit, et GRATIANO statim eum, et fratrem corripianus affectu. In *Decret.* Part. 4, dist. 50, can. *Ponderat*, § Sed.

82. Sepe qui contemplari Deum quieti potest, GREGORIUS MAGNUS, occupationibus pressi occiderunt. Lib. 6. *Moral.*, cap. 17.

83. Mens justorum eti[us] libera est a perverso opere, aliquando tamen corrut in perversa cogitatione. Lib. 18. *Moral.*, cap. 5.

84. De statu suo David cadente nemo superbiat, de lapsu etiam suo David surgente nemo despiciat. Ibid., lib. 33, cap. 10.

85. Tanto facilius ruina sequitur, quanto apud se quisque impudentius exaltatur. Ibid., lib. 34, cap. 18.

86. Tanto quisque gravius corruit, quanto antequam caderet in conspectu Dei altius ascendit. Sup. Psalm. 4, vers. 3.

87. Quid Paradiso jacundius, qui celo secundius? et tamen homo ex Paradiso peccando; et Angelus cecidit e celo. Lib. 6, in *Registr.*, c. 109. Ep. 3, ad *Cyriacum episc.* *Constantinop.*

88. Cum allevatur, dejeicit, qui honitoribus proficit, et moribus cadit. Ibid., lib. 7, indict. 2, cap. 125, epist. 25, ad *Leandrum episc.* *Hispaniarum*, sup. illud *Psalm. 72: Dejectis eis, dum alleveruntur*.

89. Cum magni viri cadunt, communis iudicio tradicunt non sunt, quia priora opera promerentur, ut posteriorum gravitas levigetur. Lib. 5, in I Regi., cap. 4, sup. illud 1: *Ergo Jonathas morietur?*

90. Plurimum alterius casus, alterius sollet esse cauteula. Lib. 4, in *Registr.*, indict. 13, cap. 400, epist. 56.

91. Dum magna profuit, minimi eriguntur. Lib. 5, in I Regi., cap. 3, sup. illud: *Cum adhuc Saul*.

92. Angelus sua malitia cecidit, hominem vero aliena prostravit. Lib. 4, *Mor.*, cap. 10.

93. In unoquoque lapsu a minimis semper incipit, et successiviter defectibus ad graviora pervenitur. Ibid., lib. 31, cap. 9.

94. Sepe committunt hominem mala; que scunt; et idcirco permittuntur decipi, ut cadant etiam in mala, quae nesciunt. Ibid., lib. 11, cap. 7.

95. Clausis oculis cordis, eo anima precipitatur in infimis, quo obscuratur a summis. Ibid., lib. 26, cap. 8.

96. Anima quae dum eaderet, volens appetit; dum constat surgere, cogit invita tolerare. Ibid., lib. 24, cap. 7.

97. Toties apud Deum labitur, quoties a reculo infirmis cogitationis pede claudicanus. Lib. 3. *Moral.*, cap. 3.

98. Omnis qui in peccati mortem occidit, non inconvenienter poterit cadaver vocari; cadaver enim a casu dicatur. Prose.

99. Quasi examinis namque jacet, qui justitiae vivificantem spiritum non habet. Ibid., lib. 31, cap. 22.

100. Mallemus spiritus tanto sibi factum lucrum grande credit, quanto sanctiores viri animam ad lapsum inclinat. Lib. 3. *dialogi*, cap. 7.

101. Turpe nimis est, ibi non cadere, unde conati summi illos levare. Hom. 18, sup. *Ezech.*

102. Deus stantibus, si ceciderint, minatur ponam; lapsus vero, ut surgere appetant promittit misericordiam. Pros.

103. Illos terret, ne presumant in bonis; istos refovet, ne desperent in malis.

104. Justus es? iram pertimesce ne corruias: peccator es? presume de misericordia ut surgas. Hom. 34, sup. *Evang.*

105. Fructus mundi, ruina est: ad hoc enim crescit, ut cadat; ad hoc cadit, ut germinet: ad hoc germinat, ut quodcumque germinaverit, eladium consumat. Ibid. Hom. 4.

106. Par fructus boni operis esse non debet ejus qui in nullis, et ejus qui in quibusdam faminoribus occidit, et ejus qui in multis est laetus. Ibid. Hom. 20.

107. Pravi quique dum temporali honore suffulti foris videntur surgere, intus cadunt. Prose.

108. Alleviato enim pravorum, ipsi ruina est. Lib. 4, in *registro*, indict. 9, cap. 5, Ep. 6, ad *Theotism*.

109. Ita sunt humani lapsus, ut quid in spirituali virtute deficit, in carnali vita roboretur. Lib. 4, in I Regi., cap. 4.

110. Septies cadit justus, et resurgit; si casus, dicit, quomodo justus? si justus, quomodo cadit? sed justi vocabulum non amittit, qui per penitentiam semper resurgit. Ep. 46, ad *Rusticum*.

111. Excessa periculosus stant, et citius corruant que sublimis sunt. Sup. Daniel, cap. 3.

112. Non tantum gloria est post victoriam, quantum ignorancia post ruinam. Ep. 4, ad *Russo*.

113. Rectius fuerat homini subiisse conjugium, ambulasse per plana, quam ad altiora tendentem, in profundum inferni cadere. Ep. 22, ad *Eustochium*.

114. Non est tanti gaudii excelsa tentuisse, quanti miseroris de sublimioribus corruiisse. Lib. 13, sup. *Ezech.*, cap. 44.

115. Ego peccator sum, iste peccator est, quid ad te quid occidere? telipsum considera, ne cadas. Prose.

116. Quid in alterius ruina exultas? nunquid si ego occidere tu stabis?

117. Licit ruina mea sit ruina fratris; timor tuus esse deset, non exultatio.

118. Ille cecidit, letitias; an tristis es? responde mihi: frater cecidit, aut letus es, aut tristis: si letus es, ut quid in alterius ruina letus es? si autem tristis es, quid circums, quid alii narras? tristilium tuum Deus videat, et ipse frater sentiat, non fratribus aures audiat. Sup. Psalm. xxix, vers. 2, *A labiis iniquis*.

119. Carnale est cadere, sed diabolicum jacere. Sup. Maro., cap. 14.

120. Impius post easum oculos aperit, quia HUGO CARD. quam male gesserit cognoscit. Sup. Psalm. xiii.

421. Habet unde cadat, qui in alto est. Sup. Ep. ad Rom., cap. 7.
422. Anima amissio decole castitatis per lapsum, non inventum pinguedinem interna charitatis, sed absque fortitudine virtutum vagabunt mobiliter ante faciem diaboli. Sup. Thren. cap. 4.
423. permisit Dominus Petrum cadere multo de causa scilicet: primo, ut confundatur Marcion hereticus; secundo, ut nemo de se presumat; tertio, ut plus Christo, quam sibi credat; quarto, ut ejus comprimiratur audacia; quinto, ut Petrus convinceretur; sexto, ut alii instruerentur; septimo, ut sciret Petrus qualiter alii commisererentur. Sup. Math., cap. 26.
- IDOMITA.**
424. Cecidisti, o nequam, de sublimi in profundum, de gloria in peccatum, de virtute in vitium, de vita in mortem, de salute in infirmitatem, de bono in malum, de gaudio in macerorum, de consolatore in desolatorem, de securitate in timorem, de felicitate in miseriorem, de libertate in servitatem. Lib. 4, *Contempl. de Inno- cencia*, cap. 3.
- S. JOANNES ASS.**
425. Nullus repentina lapsu corruit, sed paulatim per longam inueniam recidens, perit. Lib. 9, *Inst. de spir. tristitia*, cap. 6.
- S. JOANNES CURYOSOT.**
426. Ne defegamus proximum lapsus, elsi ab aliis eos didicerimus; sed satagamus, ut nuditas non videatur. Hom. 29, sup. *Genes.*, in illud 9: *Et vidil Chum nuditatem Patris sui.*
427. Si absque compassione et misericordia fratrem lapsus praeferat, forte et te, si cederis, alius similiiter praeferet. Prose.
428. Si vis non despici sancti labaros, ne ipsa despexeris alium, sed magnum pro te fer benignitatem; et thesaurum credo maximum, si seruas fratrem. *Ibid.*, Hom. 43.
429. Quem Deus regit, nec cadere potest, nec errare. Hom., sup. *Psalm. xxx.*
430. Justus per negligientiam cadit, et peccator cum desperaverit, perit. Hom. 4, sup. *Psalm. l.*
431. Novimus multos ad ipsius eeli fere veritatem concedisse, deserta deviaque coluisse, ac denique feminam neque in sonnis quidem vidisse; et tamen negligenter succis poplitibus corruerunt, et ad voraginem vitiorum venerunt. Hom. 27, sup. *Math.*, in illud *Psalm. xi*: *Num quid qui cadit, non resurget?*
432. Si semper stare, et nunquam occidisse, divinus est atque mirabilis, quibus est ludibus dignus, qui se et a casu recipit, et multo majora perficit intrepidus. *Ibid.*
433. Mirabilis est videre hominem, qui dum vituperatur, quam hominem, qui dum depelli-
- tur et percuditur, non decidat. Hom. 88, super *Math.*
434. Omnem jactantiam subsequitur ruina. Hom. 5, *Oper. imperf. sup. Math.*
435. Fortiter cadit quod cadit, propter duas causas, aut propter pondus suum, aut propter altitudinem suam. *Pros.*
436. Quod enim ponderosum est, eti de humili loco cadit, fortiter cadit: quod autem de alto cadit propter altitudinem spatii, eti leve fuerit, graviter cadit.
437. Christianus fortiter cadit propter duas causas, aut propter magnitudinem peccati, aut altitudinem dignitatis.
438. Sicut quod de alto cadit, grandem sonum facit, ut audiant omnes: sic qui de alto gradu dignitatis cadit, ruina illius ubique auditur. *Ibid.* Hom. 40.
439. Gravissimum est in profundum vitiorum decidere: facilius enim est cadere, quam post casum resurgere. Hom. 70, sup. *Joan.*
440. Que in medio certamine concurrunt anime, graviori casu concidunt. *Ibid.* Hom. 76.
441. Non grave est venisse in profundum malorum, sed manere ibi postquam veneris. Homil. 24 sup. *Acta Apost.*
442. Casus non tam gravis est, quam post casum jacere. Hom. 8. sup. 1. *ad Cor.*
443. Noli, si stas, nimum tibi confidere; sed cave ne cadas; nam si Paulus, qui omnium firmissimum erat, formidavit, longe magis nobis est formidandum. *Ibid.* Hom. 23.
444. Cum asinum occidisse videtur omnes manus porrigit, et pariter erigere student; fratum vero pereuntium cura habetur nulla. Hom. 1, *ad Popul. Antioch.*
445. Non cadere grave est, sed post lapsum non resurgere satanicum et perniciosum est. *Ibid.*, Hom. 22.
446. Si magnus est lapsus tuus, major sit lacrymarum tuarum torrens. *Ibid.*
447. Qui stare videtur, videat ne cadat; qui vero lapsus est, surgat; qui occidit, non confirmatur. *Ibid.*
448. Facilius est casum cavere, quam lapsos resurgere. *Ibid.*, Hom. 80.
449. Non lapsus et ruinæ causa tentatio est, sed instabilitas animi et ignavia. In Hom. *Quod nemo leditur nisi a semel ipso.*
450. Stanton confidere, et desperare jacentem, perditio animalium est. Homil. 10, *de Panit.*
451. Maxime refugentes fuerunt post lapsus enormes plerique inventi, qui magnum impetum in malitia pro se tolerant. Epist. 5, *ad Theodorum laprum.*

S. LAUR. JUST.

LUDOVICUS BLOSIVS.

S. MACHAR.

S. NILUS.

ORIGEN.

PETRUS BLESENS.

452. Non est grave cadere luctantem, sed jacer dejectum; non est pernitosum in prælio vulnerari, sed post vulnus acceptum desperatione eurandi medolan vulneri denegare. *Prose.*
453. Sep̄ athletas videmus post frequentes lapsus, et dejectiones plurimas coronatos; militem quoque scimus post fugas multas, virum fortem fuisse, et vicisse viatores. Ep. 6, *ad Theodorum lapsum.*

454. Lubricum genus est natura mortalis, citio quidem habitur, sed non sero reparatur; et sicut facili cadit, ita et velociter surgat. *Ibid.*

455. In profunda cecidisse malorum, non est impii; sed postquam occidit, contemnere. Hom. 40, *ad Popul. Antioch.*

456. Peccasti? ponitare; millies peccasti? milles ponitare. *Prose.*

457. Si lapsus os poteris surgere; peristi, sed poteris salvare; forniciatus es, sed poteris continentem; mochatus es, sed poteris liberari.

458. Occidisti, sed ponitare; mochatus es, sed confitere; occidisti, sed resurge. Hom. 2, sup. *Psalm. L.*

459. Si qui se stare putat, debet timere ne cadat; qui cadit, quomodo non debet sollicitus ut valeat resurgere? Hom. 10, sup. *Ep. ad Hebr.*

S. JOAN. CLIM.

460. Miserabile sane spectaculum, eos in portu naufragium passos aspicere, qui in mari servati fuerant. *Gradu. 2.*

461. Melius est o sublimi cadere in terram, quam ex lingua cadere. *Gradu. 11.*

462. Miseralis quidem est ille, qui corruit; sed illi longe miserabilior, qui alteri ruinæ causa fuit. *Ibid.*

463. Lapsus quidem subdit, voluntas est propria; quieti vero solitarii, orationis intermissio. *Gradu. 27, de differentia quietis.*

S. JOAN. DAM.

464. Proximi casum no ride, verum ipse quiete quam tutissime poteris, incedere; ei autem, qui humi jacet, manum porrige. Lib. 4, *Parall.* cap. 11.

S. JOAN. TRUTH.

465. Humanæ fragilitatis est cadere, sed peritie macie diabolice, dejectum in luto sceleris permanere. Hom. 13, *ad Monach.*

S. ISID. BISP.

466. Studeamus aut non cadere, aut cito conversi a lapsu resurgere. Lib. 2, *de Sum. bono*, cap. 23.

467. Humilitas lapsus non novit, humilitas lapsum nunquam lapsa est. *Apyd Bedam*, in suis *Scintillis*, cap. 4.

S. ISID. PELUS.

468. Optabilior est lapsus e pavimento, quam a lingua; multi quippe cum ecclisissent, resurrexerunt; ob prolatum autem sermonem, interierunt. Lib. 4, ep. 459, *ad Therastum.*

LACT. FIRM.

469. Nec deficit aliquis, nec de se desperat, si aut cupiditate vicius, aut libidine impulsus, aut errore deceptus, aut vi coactus, ad injustitiae viam lapsus est; potest enim reduci ad liberari, si eum penitentia actorum, et ad meliora conversus, satis Deo faciat. Lib. 6, *de Vero cultu*, cap. 24.

470. Nemo potest esse tam prudens, tam circumspectus, ut non aliquando labatur. *Ibid.*

471. Plus habent ponderis ad ruinam, quæ sunt ceteris altiora. Lib. 7, *de Divino premo*, cap. 13.

472. Minim precepis est, qui transire contendit, ubi conspicetur alium occidisse. *Prose.*

473. Vehementer effrenis est, cui non ineptit timor de alieno casu. In *Ligno vitæ*, part. 1, *de timore*, cap. 4.

474. Facilius prudentes labuntur, quam simplices. Part. 2, *de Regin. prelat.*, cap. 22.

475. Corruisti? surge: iterum corruisti? iterum surge; corruisti tertio, et quartu, et sepius? surge rursum, gemitus, plangere, suspirare, humiliare, et Deus non te deseret. *Prose.*

476. Quare etiam centies, etiam si millies intratra unius horum spatiū lapsus fueris, toties resurge, quoties cadis. In *cōane vitæ spirit.*, cap. 4.

477. Multos graviter corrue sinit Deus, ut proprio casu eruditii meliores reddantur. *Prose.*

478. Nemo tamen post ruinam melior resurge, quam futurus erat, si non occidisset. *Ibid.*, cap. 3.

479. Nunquam humiliabitur, nam unde labi possit, qui sub omnibus est? Hom. 19.

480. Qui ex humili loco cadit, celeriter surgit; qui autem ex alto decedit, mortis adit periculum. Hom. 8, *de Superbia*.

481. Ex his qui in summo perfectoque considerant gradu, non arbitror quod ad subitum quis evanescet ac decidat, sed paulatim et per stages defluere eum necesse est. Lib. 4, *Periarchon.*, cap. 3.

482. Cum omni peccato per penitentiam medium, solus lapsus virginum restitutio remedium non meretur. Ep. 33, *ad Anselmam sanctimonialem*.

483. Humanum est delinquare, sed inhumanius atque diabolicum, non a peccato resurgere. *Ibid.*, ep. 88, *ad Abbat. Theobericus*.

484. Pensate vos, qui estis positi in superlativo gradu hominum, si tantus est lapsus a gradu positivo, quam gravior est a superlativo. Serm. 47.

485. Deus, quos in perpetuum eligit (ne aliqua s. PETR. DAM. elatione superbiter) aliquando cadere permitit. Serm. 48, *de S. Vitali*.

186. Si adhuc stas, præcipuum eave; quod si lapsus es, ad unum penitentia (qui ubique praesto est) manum fiducialiter tende. *Opusc.* 7, cap. 24.

187. Insignis præconii est eum, qui cornerat in ruinam, inopinatam reportare victoriam. *Opusc.* 48, cap. 4.

S. PROSPER. 188. Si quis forte aliquæ vicius tentatione correrit, non absorbeatur tristitia, nec de hoc miseratione diffidat. *Lib.* 2, de *Vocat. genitum*, cap. 37.

189. Qui de casu pereuntis exultat, necesse est ut prius pereat ipse, quam alium perdat, et ab ipso ex perditione, qua poterit alium cupit, incipiat. *Lib.* 2, de *Vita Contemplati*, cap. 29.

RICH. A. S. VICTORE. 190. Justum valde est, ut qui ex divinis munib[us] insolenter intumescit, ex propria ruina discedat, quam nihil sit, et per semetipsum quam nihil possit. *Part.* 1, lib. 2, de *Erudit. hom. interior*, cap. 30.

SALVIANUS. 191. Licet quique lapsi sint, non commoren[t]ur in lapsu, nec in voluntatis suis sordentium sum more versentur, sed illico surgant. *Pros.*

192. Ac si fieri potest, tam velox sit remedium resurgentis, ut via possit vestigium apparere col-lapsi. *Lib.* 1, ad *Eccles. Catholica*.

193. Nullus dandus est diabolo locus, ut qui stantes impulsi in ruinam, lapsos præsiperit in mortem. *Ibid.*

S. SERATION. 194. Qui in parvis labitur, labetur aliquando in majoribus; et qui non est seductus a parvis, erit ita contra majora munitus et tutus, ut ei resisti non possit. *Centra Monachica*.

S. THOMAS AQUINAS. 195. Non permittit Deus aliquos cadere, qui in aliis erigit. *Part.* 1, quest. 23, art. 6.

196. Deum permittit aliquos cadere in peccatum, ut peccatum suum agnoscentes, humilientur, et convertantur. *1, 2, quest. 78, art. 4.*

THOMAS A KEMPIS. 197. Multi fortis occiderunt, quia nimis de se ipsum presumperunt. In *Hortulo Rosar.*, cap. 9, sec. 2.

198. Qui nunquam cadit, solus Deus est; quare ergo ridet de lapsu alterius? qui stas, vide ne cadas, deride lapsus tuum. *Ibid.* cap. 11.

N. VITIS PATR. 199. Omni studio ac diligenter prouideamus, ne corrumpimus; neque enim cadere athletam deserit, quandoquidem multi cum excidissent esse erigeremus poterunt. *Lib.* 4, in *Vita Barlaam et Joseph*, cap. 11.

200. Si labi contigerit, statim entundent est ut resiliamus; et quoties cadere contigerit, toties etiam statim usque ad extremum vita diem curandum est ut resurgamus. *Ibid.*

201. Non est novum cadere in luctamine, sed malum est iacer dejectum. *Pros.*

202. Revoca unde extuleras pedem fortiter, te

cadente risit inimicus, sed fortiorum te sentiat resurgentem.

203. Lubricum est genus mortalium, sed si- cut citius cadit, sic iterum velocius per Dei adju-torium surgit. *Libr.* 4, in *Vita Mariae nepis Abrahæ*, cap. 9.

SENTENTIA PAGANORUM.

204. Omnibus modis fulciunt sunt, qui ruunt. *Lib.* 3, *Tuseul. quest.*

205. Si magnus vir cecidit, magnus jacuit. *De Consol.* ad *Helvetic.* cap. 13.

206. Quid jaces at idimum delatus es? nunc est resurgendi locus. *Lib.* 3, *Quæst.*

207. Sepe major fortuna locum fecit injuria; multa occidentur, ut altius surgerent, et in ma-jus. *Ep.* 91.

208. Frequenti currentibus, quam reptanti- bus lapsus; sed his non labentibus vis nulla, illis nonnulla vis etiam si labentur. *Lib.* 9, *epist.* 26, ad *Lupercum*.

PLINII T. Vide etiam tit. *Adventus*, sent. 17; *Apostasia*, sent. 39, 40; *Ascendere*, sent. 61, 70, 89; *Axi- lium diuinum*, sent. 26; *Misericordia dei*, sent. 6; *Monialis*, sent. 71; *Nascere*, sent. 50; *Ordo in ge- nere*, sent. 27; *Pauli Encoria*, sent. 1; *Penitentia*, sent. 200; *Prædicatio*, sent. 128; *Profectus*, sent. 10; *Recidivatio*, per totum; *Resurrecio a peccato*, per totum; *Sacerdos*, sent. 10. *Securitas*, sent. 15; *Superbia*, sent. 187; *Virginitas*, sent. 103 et 105.

CÆCITAS.

Definitio. Cæcitas est privatio totalis visus, COLLECTORIUS oculis retentis.

Cæcitas mentis est voluntas fastidiens, despi-s. BONAVENCIENSIS superiora et spiritualia. *Part.* 1, *Gentiliqui*.

Divisio. Triplex cæcitas est avari: prima dam- s. ANTONIUS secunda derelictionis, tercia habitationis. *Part.* 2, tit. 1, cap. 2.

Quadruplex est cæcitas, scilicet, spiritalis: HUGO CAN infidelitas, invidia, inobedientia, ignorantia; corporalis: a natura, ex senio, ex morbo, ex au- raria, vol acrisia. *Sup. Iesam*, cap. 42.

Productio. Cæcitas mentis prima est filia lu-xuria. *Part.* 2, tit. 5, de *Luxuria*, cap. 9.

Comparatio. Sicut cæcitas corporalis est privatio ejus, quod est principium corporalis visio-nis; ita etiam cæcitas mentis est privatio ejus, quod est principium mentalis sive intellectualis visionis. Secunda secund., quest. 15, art. 4.

SENTENTIA PATRUM.

1. Tanta est cæcitas hominum de cæsitate etiam gloriantium. *Lib.* 3, *Confess.* cap. 3.

S. AUGUSTINUS

2. Quid ista cæcitate tenebrosus, ad obtinen-dam inanissimam gloriam errorem homini aeu-pari, et Deum testem in corde contemnere? *Sup. Ep. ad Galathas.*

3. In rebus humanis tanta cupiditate can-cantur homines, ut non videant. *Sup. Psalm.* cxiii, vers. 4.

4. Cæcitas contigit in primo homine per peccatum. *Tract.* 44, sup. *Evang. Joan.*, de cap. 9.

5. Cæcitas est infidelitas, et illuminatio, fides. *Ibid.*

6. Cæcitas ipsa est peccatum; qui se putant videre, et medium non querunt, in sua cæcitate permanent. *Ibid.*

7. Cœcus non videt foream, in quam cadit; qui sponte facit peccatum, videns et sciens, ca-eus est, et precipit se tradit. *De Contritione cordis*, cap. 8.

8. Usque adeo cæcitas mentis occuluit, ut omnia bona velit habere homo præter seipsum. *Hom.* 25.

9. Totus mundus cœcus est, omnes cœcos nasci-ficit, qui primū hominem decepit: ideo venit Christus illuminator, quia diabolus fuerat ex-eccator. *Hom.* 43.

10. Recte dicuntur oculi tanto esse ab hac luce longius, quanto fuerint cœciores. *Prose.*

11. Quid tam longe est a luce, quam cæcitas, etiam si lux præsto sit, atque oculos perfundat extincio? *Epist.* 57, ad *Hardenanum*.

12. Quis non hominem se malit esse etiam carpe-cum, quam bellum videntem? *Lib.* 14, de *Trin.* cap. 14.

13. Deum videre, mentis cæcitas non potest. *De 83 quæst.*, quæst. 12.

14. Quam subtiliter ille antiquus hostis, cœci-tatem ante oculos mentis nostras obducit, ne discerneremus valeamus gaudium hujus seculi, et gaudia Regis æterni. *De salutaribus documentis*, cap. 11.

15. Quisquis beneficia Dei pon videt, cœcus est. *Lib.* 1, de *Civitate Dei*, cap. 7.

16. Prævaricatorum legis lux deserit veritas, qua desertus fit cœcitas. *De natura et gratia*, cap. 22.

17. Quomodo homo positus in sole cœcus, praesens est illi sol, sed ipse sol absens est: sic omnis stultus, omnis iniquus, sic omnis impius cœcus est in corde. *Tract.* 4, super *Evang.*, de *S. Pauli*.

18. Cœsus factus est Paulus, ut interiore luce cor eius fulgeret: exterior lux ad tempus sub-tracta est, ut interior redderetur. *Ser.* 4, *Convers.*

19. Samson dum cum Philisteis pugnavit, non

potuit capi ab hostibus; sed postquam dormi-vit in simu feminæ, et otiose cum ea remansit, mox captur et cœctus. *Serm.* 17, ad *Frates in ep. ad Galathas.*

20. Felix cæcitas, qua male quondam illuminati in prævaricatione, tandem in conversione salubriter excepantur. *Serm.* 1, in *Convers.* 8, *Pauli*.

21. Cæcitas eruditio indiget, et doctrina. *Serm.* 11, de *Parvis sermonibus*.

22. Cœcitas cœstat, est contemptus veritatis. *Ep.* 18, ad *Petrus Card.*

23. Cœcitate fit, ut oculus nequam veritatem non agnoscat. *De precepto et dispens.*

24. Quatuor sunt, que animam peccantis ex-eccitant: tribulationis purgatio, Christi incarnatione, veritatis predicatione, gracie inspiratio. *Serm.* 4, *Quinquag.*, sup. illud, *Luc.* 18: *Confitemit videt*.

25. Tanto pejor est cæcitas mentis, quam cor-poris, quanto anima corpus excedit, et longe magis: eo quod cæcitas carnis, a recta via non excludit, nec impedit; sed potius auxilium tribuit; cæcitas autem mentis via precludit, dum homo qua via eundum sit, non advertit. *Serm.* 2, de *SS. Evangel.*

26. Intellectus humanus sine radio, circa divi-na est quasi cœcus. *De itineribus eternis*, itine-re cap. 8.

27. Ita ratio cœca est in anima, quod nec agnoscit seipsum, cum ipsa sit ex illis, que oculis carnis videri non possunt; et sic non solum cœca est, sed etiam stulta. *Lib.* 4, de *Profet.* *Relig.*, cap. 8.

28. Omnis homo in hujus vite aurilio cœcita-tis seu tenebris per culpam pressus, quantaliter vi ad eternitatem lumen intendat, penetrare non potest. *Lib.* 4, *Moral.*, cap. 22.

29. Iniquitas mente cœcat. *Ibid.*, lib. 10, e. 9.

30. Fit recte retributionis examine, ut qui ex-teriori negligenter utitur oculo, interiori non in-juste cœctus; nam fenestræ luminis, ad tene-bras apert cœcitas. *Ibid.*, lib. 21, cap. 9.

31. Cœcus est qui, supernas contemplationis lumen ignorat. *Part.* 1, *Pastoral.*, cap. 11.

32. Cœcitas, qui præsens vita tenebris pres-sus, dum venturam lucem nequam dilendo conspici, quo gressus operis dirigit, nescit. *Ibid.*

33. Quantaliter intentione adhuc peregrina mens satagit videre lucem eternam sicut est, non valet, quia hanc ei damnationis sua cœcitas abscondit. *Lib.* 4, *Moral.*, cap. 23.

34. Peccatoris mens tanta alius tenebrescit, quanto nec dannum sue cœcitas intelligit. *Ibid.*, lib. 6, cap. 13.

35. Quanta miseria! qui privatus est interno lumine, in hac vita diu vult perpetui excitatem suam. *Ibid.*, lib. 41, cap. 26.
36. Lux visibilis si incute diligitur, a luce invisibili cor cœcatur. *Ibid.*, lib. 22, cap. 2.
37. Sæpe eventit ut, dum peccatores superna clementia expectat, in maiorem cordis cæcitatem prossilant. *Ibid.*, lib. 25, cap. 3.
38. Mens interna non penetrat, quam exteriorum actuum pulvis cœcat. Lib. 4, in *Reg. cap. 2.*
- S. HIERONYM. 39. Meretur cœcitatia sive subire supplicium, qui parentum vulnus vel torvo visu despererit, et elatis oculis lessert pietatem. Ep. 12, de *Honorando parent.*
40. Amantium cœcia sunt judicia. Lib. 3, sup. *Oseam.*
- HUGO CARD. 41. Cœcia sunt homines, cum temporalia præponunt spiritualibus. Sup. *Genes.*, cap. 21.
42. Reprobis propria sponte cœcatus, non videt quod in presenti patitur, et quod in future sit passurus non previdit. Sup. *Prov.*, cap. 14.
43. Nullum animal audacius equo cœco. *Ibid.*
44. Multi cœci sunt, non quia oculos non habent, sed quia inde non intuerunt, quod debent. Sup. *Istiam*, cap. 42.
45. Cœcus est, qui aptus natu est videre, et non videt. *Ibid.*
46. Hodie fere omnes speculatori sunt cœci, cœci a providentia et scientia. Super *Ezech.*, cap. 3.
- S. JOANNES CHRYSOST. 47. Nihil prouunt corporales oculi, si oculi mentis fuerint exceca. Hom. 43, sup. *Genes.*
48. Morbus cœci animo, vitio corporis multo detectabilior est. Hom. 70, sup. *Math.*
49. Sicut qui graves habet oculos, melius in loco tenetruo quam in sole posset videt, sic homo terrenus in terrenis est astutus, et in spiritualibus cœcus. Hom. 15, *Oper. imperf.* sup. *Math.*
50. Prius peccatis plurimis excecat homo, et sic diabolus deceptione seducitur, et cadit in mortem. *Ibid.*, Hom. 19.
51. Cœcus dicitur non solum qui corporaliter cœcius est, sed etiam per cujus oculos diabolus videt, et non Deus. *Ibid.*, Hom. 34.
52. Cœcitas spiritualis, est malitia cordis. *Prose.*
53. Sicut enim cœcius, non potest aspicere in splendore luminis, sic homo malignus non potest intelligere mysteria pietatis. *Ibid.*, Hom. 39.
54. Indicium cœcitatius, est querere ductores. Hom. 28, sup. *Acta Apostol.*
55. In oculis mentis fit cœcitas cordis, quando animum nullus concutit metus. Serm. 13, sup. *Ep. ad Ephes.*

56. Cœcitas cordis non contrahitur aliunde, quam a stupiditate et lascivia. *Ibid.*
57. Post delicias nascitur cœcitas. Homil. I. ad *Coloss.*
58. Multi lucem relinquunt, ut in tenebris *LACT. FIRE* cœci jaceant. Lib. 4, de *Falsa relig.*, cap. 4.
59. Vere cœci sunt, qui, coelesti non videntes et tenebris ignorantiae circumfusi, terrena et fragilia venerantur. Lib. 4, de *Vera Sapientia*, cap. 26.
60. Quo cœcius a visibus vacat, eo quidquid audierit in corde subilius versat; et quia per exteriora quæque non spargitur, interioris zeli stimulo truculentius inflammat. *Opuscul.* 33.

61. Cœcum vulgo hominum, orbatum est humibim, dum mala bonis antefort, justis injusta, perturbationes tranquillitati animi, immortalibus mortalia. Lib. *De eo quod quis rerum divinarum hares sit.*
62. Obsecata anima, etiam dum vapulat, non *s. THALASS.* sentit, benefactoremque agnoscerre renuit. *Ile-*
tontad. 2, sent. 61.
63. Mens execucatur pra sollicitudine. Super *THEOPHY-*
Math., cap. 6.

S. PETRUS
DAMIAN.PHILIP JUD.
ALEX.

THEOPHY-

LACTU.

SENTENTIA PAGANORUM.

64. Cœcius a nativitate sapientior est surdo of *ARISTOTELES.* muto. Lib. *de Sensu et sensu.*
65. Cœci ducem querunt, nos sine duce erramus. Ep. 35.
66. Pars innocentia est, cœcitas; oculi irritamenta sunt vitiorum, ducesque scelerum. *De Re-*
medis fortitorum.
67. Defestabilis erit cœcitas, si nemo oculos perdidit, nisi qui eruendi sunt. Lib., de *Provi-*
tid. *Bei.* cap. 5.
- Vide etiam titulus *Avaritia*, sentent. 38, 39 et 40.

CALUMNIA.

Vide *Injuria.*

CANITIES.

Vide *Senectus.*

CANTILENA.

SENTENTIA PATRUM.

1. Ubi organum vitiosum, ibi et cantus vitiosus. Sup. *Psalm. xxxv.* *s. AMBROSIUS.*
2. Dulcis cantilena, qua non corpus effemiat, sed mentem animunque confirmat. Super *Psalm. cxviii.* serm. 7, vers. 6.
3. Nec bona cantilena tua obstrepare moribus *s. AUGUSTIN.* malis. Sup. *Psalm. cxlvii.* vers. 1.

- v. BEDE. 4. Qui obscenis carminibus aurem libenter aperit, hanc anima sue portam mortis efficit. Lib. 2, sup. *Luc.*, cap. 7.
- S. BERNARD. 5. Quid sum verba secularium mulierum, nisi cantus sirenarum? Serm. 57, ad *Sororem.*
- S. BONAVENT. 6. Delectari in cantilenis, aut est propter internam devotionem, aut propter internam voluptatem, aut propter quandam curiositatem. *Prose.*

7. Primo modo non est peccatum; secundo modo est peccatum, annexum luxurie pro proximo; tertio modo est peccatum, annexum luxurie de remoto. Sup. *Ecclesiast.*, cap. 2, in illud: *Omni volupitate frueretur.*

8. Quam multa mulieres cantica diabolica, amatoria et turpia ore decant; ista possunt tenere atque parare quæ diabolus docet, et non possunt tenere quæ Christus ostendit. *Prose.*

9. Quomodo cantica turpia, in tenebris diabolii militant; si cantica sancta, Christi lumen ostendunt. Hom. 20.

- CLEMENS ALEX. 10. Chromatica modulationes, harmoniae, et meretricia musicæ sunt relinquenda. Lib. 2, *Pedagog.* cap. 4.

- S. CYPRIANUS. 11. Mulier (quod est venenosus) super cuncta psallere delectatur, aut canere, cuius cantu tolerabilis est audire basilicum sibilantem. *De Sin-*
gulari. clericorum. cap. 7.

12. Vocem Deus homini dedit, non ad amataria cantanda, nec turpia. *De disciplina et habitu virginum.* cap. 5.

- S. EPHEM. 13. Ubi diabolica cantiones sunt, ibi iba Dei. *Prose.*

14. Ubi cithara et tibiarum cantus, atque triplida perstrepunt, ibi virorum pariter ac mulierum sunt tenebrae; diabolique festum celebratur in *Encomio*, sup. *Psalm.*

- S. GREG. NAZ. 15. Oclude verbis turpibus aures tuas, sonisque cantuum mollissimos. In *Tetr.* Apud D. Joan. Damasc., lib. 1, *Parall.* cap. 46.

- S. GREG. NYS. 16. Mulieris sonus per fractam cantum harmoniam eruditus auditum, et corda seducti. Hom. 4, sup. *Ecclesiast.*

- S. HIERONYM. 17. Anima Christiana cantica mundi ignorat. Ep. 7, ad *Letam.*

18. Quid mihi cum hoc dulci et mortifero carmine sirenarum? nolo illi subiacere. Ep. 22, ad *Eustochium.*

19. Scylleos canes, ac mortifera carmina sirenarum surda aura pertransae. Lib. 2, super *Oseam.*

- HUGO CARD. 20. Mulieres vocis blanda modulationibus multos decipiunt et capiunt. Sup. *Ecclesiasticum.* cap. 9.

21. Horæ diaboli sunt cantilenæ, quæ qui au-

- dit aut legit, parochianum diaboli se ostendit; et ideo in morte sepelietur in ejus cometerio, scilicet in inferno. Sup. *Luc.*, cap. 16.

22. A meretricum cantibus statim cupidinis flamma incendit auditores, et quasi non sufficiat ad inflammandum mentem aspectus ac facies mulieris, pestis quoque vocis diaboli invenerunt. Hom. 69, sup. *Math.*

23. Quid turpius quam ad ostium meretricia domus habere cantilantem, pugnis a scordo contundit, fieri, lugere, seipsum deturbare? Hom. 37, sup. 1, ad *Cor.* in *Moralit.*

24. Quemadmodum sorores aures corporis obstruere solent, sic meretrici cantus aures mentis solent obstruere, atque immundus facere. Hom. 38, sup. *Math.*

25. Fornicari cantus multo magis quam stercora sunt abominabiles. *Ibid.*

26. Choræ et cantilene diabolica colluvies. Hom. 42, sup. *Ep. 1 ad Cor.*

27. Ipse cantilene omnis incontinentia plena sunt, que innumeræ inducent miserias; in quibus plurimi amici et amatoris, et amicae et amatae appellatio versatur. *Ibid.*

28. Virgines, omnem exuentis pudorem et suam præcipientes salutem, cum impudiciis adolescentibus satanica symphonia certatim concidunt. *Ibid.*
29. Impletur immundo spiritu, qui satanicas cantiones modulanter. Serm. 19, sup. *Ep. ad Ephes.* in illud 3: *Impleanimi spiritu.*

30. Que fistulis et musicis instrumentis canuntur, nihil aliud sunt quam demonum cantilenæ. Serm. 1, sup. *Ep. ad Coloss.*

31. Carmen compositum cum suavitate, decipiens capit mentes, et quo voluerit impellit. Lib. 6, de *Vero cultu*, cap. 21.

32. Qui rapitur cantibus (qui sensus ita saepe delinquent, ut etiam status mentis dulcore perturbetur) ad impios cultus facile traducitur. In *Epi-*
tome divin. Instit. verbo *Cohibenda.*

33. Omne quod duri est operis ac laboris, dulci vincit, et afficit cantilena. Serm. 10.

34. Ubi planctus non est, ibi est empta et mercedaria cantilena. *Ibid.*, serm. 19.

35. Ludere et lasciva, immo etiam turpia et demonum quoque phantasmatæ sunt quæ a meretricibus cantantur, quæ eorum suavitate maximam ad incitamenta libidinum auditorespellunt. Lib. 10 in *Apocalyp.*, cap. 18, sup. illud: *Et vos citharædorum.*

36. Quotiescumque dulci voce mulcetur auditus ad turpa facinus mutatur aspectus. *Prose.*

37. Nemo insidiosis cantibus credat, nec ad illa libidinose vocis incitamenta respiciat; quæ cum

*S. JOANNES CHRYSOST.**S. PETRUS CHRYSOLOG.**RUPERTUS.*

oblectant, seviant; cum blandiuntur, occidunt.
38. Iste sunt laquei, quibus famularibus inter
cetera vulnera diabolus hominum mortes opera-
tur.
39. Sic videmus frequenter blandi sibilis
aves decipi, et habentes feras in laqueum mortis
ducedine vocis impelli; sic causa mortalium est,
quos dulcisoni cantus cura sollicitat.
40. In hoc autem proficiunt varietas vocum,
ut homo aut captiatur, aut capiat. Hom. 8, de
Otiosis verbis.

SENTENTIA PAGANORUM.

ARISTOTEL.

41. Melodia iratos, et alii passionibus occupa-
tose stepe alleviat, ipsos hatos faciens. 8, *Politio.*
42. Cantandi saltandique nunc obsecra studia
effeminatos tenent. Libr. 1, *Controvers.*
43. In comedientibus nostris plus cantorum
est; quam in theatris olim spectatorum fuit.
Epist. 84.

CAPTIVITAS.

Vide Carcer.

CAPTIVORUM REDEMPTIO.

Vide Redemptio captivorum.

CARCER.

COLLECTOR. *Etymologia.* Carcer dicitur quasi coarcere, a
coarcere, quod in eo detinet prohibetur exire.
CASSIODORUS. Carcer dicitur est quasi arcet, quod a se areat
exire conclusos. Sup. *Psalm. xxxxi, vers. 10.*
S. ISIDORUS HISPALENS. Carcer dicitur est, quia eo homines coarcuntur,
quasi arcens, ab arcendo scilicet. Lib. 3, *Etymol.*,
cap. 27.
HUGO A S. VICTORE. *Definitio et descriptio.* Carcer, tenebrosus est
locus, fastidiosus, horribilis, profundus penitus et
solitarius. Lib. 4, *de Propriet. rerum*, cap. 3.
S. JOANNES CHRYSOSTOM. Carcer et captivitas proprie est libertatis ablatio.
Hom. 21, sup. *Epist. II ad Cor.*
I. JOAN. CLIM. Captivitas est vienes inviti cordis abductio,
sive iugis ad quicunque ingressus, atque optimi
nostrri status exterminium. *Gradus* 15.

SENTENTIA PATRUM.

S. AMBROS. 1. Gravis culpa, si justus sit, in captivitate, in
cercere proper debitum aliquod, et nihil a te im-
petret. Lib. 4, *Offic.*, cap. 30.
2. Non turbentur innocentes cum falsis crimi-
nibus appetuntur, cum oppressa justitia tradun-
tur in carcere; visitat Deus et in carcere suos; et
ideo ibi est plus auxili, ubi est plus periculi. *De
Joseph*, cap. 5.
3. Ipso exilio claustra carceris duriora sunt.
Sup. *Psalm. cxxviii*, serm. 20, vers. 2.

4. Carcer est hic mundus, et fornax Babylonis, s. ANTONIUS
DE PAVDA.
Serm. Dom. 22 post Trin.
5. Considera ubi sis, quid egeris vide, quare s. AUGUSTIN.
patiaris vide, et ibi vides quid patiaris. Sup.
Psalm. cxxxv, vers. 5: In�uriam patientibus.
6. Si periturus est, qui carcere nou visitavit,
quid de illo fiet, qui forte in carcere misit?
Serm. 1, *de Defunctis.*

7. Captivitas est maxima, ubi anime captiva
dueuntur. In suis *Proverb.*, verbo *Captivitas*.

8. Sane labore tollerabilior est carcer his, et tem-
pori brevior assignatur: ubi cum fratus fuerit
Dominus, misericordie recordatur: quam illi
ubi iniurias inventa ad odium, sumi habet car-
cerem; ubi nulla redemptio, ubi nemini licet res-
pirare. In *Declamationibus*.

9. O quanto consolatio esset, si carcere captivo
aperiretur: aperitus utique carcer culpos ad eva-
dendum. Serm. 10, *de Rogationibus*, sup. illud:
Luc 2, Pulsate et aperietur.

10. Diabolus tenet peccatores in carcere clau-
sum, Christus ad apertendum clavem de celo
portavit, et amico tuo reliquit; sed heu! diabolus
cavet, ne carcere aperatur. *Ibid.* sup. illud. *Math.*

15: *Tibi claves tradidit sunt.*

11. Vineula durissimi carceris auferunt facul-
tatem operandi, libertatem ambulandi, potesta-
tum libere agendi, et inferunt necessitatem tote-
randi. Serm. *de Animabus*.

12. Carcer malorum desideriorum, disciplina
est. Part. 1, in *Speculo disci*, cap. 7.

13. Pigro, cella carcer est. Lib. 1, *de Profectu
religi.* cap. 32.

14. Beatum carcerem, quem illustravit mar-
tyrum presentialiter o beatum carcere, qui ho-
mines Dei mittit ad celum! Ep. 81, *ad Rogatio-
num*, cap. 1.

15. Nihil enim corporis affigit captivitas, cui s. FRANCISCI
animis magna est concessa libertas. Tom. 1 *Pro-
phetia* 4.

16. Ad Principum spectat officium, illos quos GLOSS. ORD.
paternam castigatio corrige non potuit, vinculis
et carceribus mancipare. Sup. *Job*, cap. 19.

17. Inde nunc homo carcere tenetur, unde au- GLOSS. INT.
dacter est transgressus. Sup. *Job*, cap. 19.

18. Carcer duplex est; scilicet vitorum, et tri- GLOSS. ORD.
bulationum. *Prose.*

19. Primus est reproborum, qui mentis ope-
ribus injussi gravantur, donec carne soluti in
extiores tenebras projiciantur aeternam damnationis;
secundus, est justorum. Sup. t. Petri,
cap. 3.

20. Beatus est liberum exire, quam post vin-
cula libertatem querere. Lib. 3, *Moral.*, cap. 38.

21. Quasi per amena prata in carcere per- MAGN.

venit, qui per praesentis vite prospera ad interi-
tum tendit. *Ibid.*, lib. 6, cap. 4.

22. Servum Dei non tenet catena ferri, sed ca-
teua Christi. Lib. 4, *Dialogi*, cap. 16, verbo *Alio*.
S. HIERONYM.

23. Non omnis qui vincetus est, vincitus est

Christi; sed quicunque pro Christi nomine, et

pro ejus confessione vincitur ille vero vincetus di-

citur Iesu Christi. Sup. *Ep. ad Philemonem*, sup.

illud: *Paulus vincetus Christi.*

24. Gravis est captivitas corporalis, que jure
liberatis amissio victoriam dominatus subditur; et

servienti tunc quidem corpora, sed nequamquam

captivus fidelis anima libertas. Super *Psalm. cxxv*.

25. Captivitatem corporis, religiosae animae ge-

nerositas despicit. *Ibid.*

26. Durum quidem est incarcerated, tamen ho-
mini non omnino est miserable; at vero anima

captivitas, quam infelix est. *Ibid.*

27. Captivitatem animae et corporis sequitur

captivitas. *Ibid.*

28. Manasses, in carcere positus, catenis et
compedibus constitutis Deum cognovit, quem
prius liber cognoscere noluit. Lib. 2, *de Claudio
animz*, cap. 15.

29. Tria sunt quibus gravamus: videlicet car-
cer, captivitas et infirmitas; gravatur infirmus
debilitate et dolore, incarcerated catenis et com-
pedibus, captivus servitute et labore. *Ibid.* lib. 3,
cap. 10.

30. Mundus carcer est captivorum, infernus
damnatorum. Lib. 3, *Miscellan.*

31. Quidquid in mundo amat, carcer anima
est; ubi anima misera amoris, vinculo amoris
restrincta tenetur atque ligata. Sup. *Ecclesiasten*,
cap. 2.

32. Quemadmodum margarita eliam in oculo
obruratur, nihilominus nativam pulchritudinem
retinet: sic virtus quecumque cum proiectoris, si-
cive in servitute, sive in carcere. Hom. 63, sup.
Genes.

33. Est licet in carcere innocens, justus con-
jectatur in vincula, in custodiane relegatur; injuri-
a non licet. *Prose.*

34. In carcere nullus appetitur, nullus alieno
crimine operatur; innocens ille tempus expe-
rat, reus judicium.

35. Gaude innocentis et exulta, si illi tenta-
ris, profici; si humiliaris, exigeris: si pugnas,
vincis; si occideris, coronaris.

36. Innocentis enim in servitute libera est, in
periculo tuta, in custodia lata. Serm. *de Joseph
vendito*.

37. Vita presens nullo carceri prestare videtur.
Hom. 14, sup. *Vauth.*

38. Simplex si in vinculis et in carcere posi-
tus est, non opus habet custodia, et custode cus-
todia, sed multa est illi laxatio. Hom. 7, sup. *Acta
Apóst.* in *Moral.*

39. Quid carcere pejus, quid crudelius, quid
ferocius? attamen Christiano nihil dulcissimum illo.
Ibid. Hom. 36.

40. Carcer afflictionis locus est; ubi molestia,
ibi virtus. *Prose.*

41. In carcere humiliata anima est, exhortatio
et exstimulatio ad virtutem. *Ibid.* Hom. 44.

42. Veri Philosophi etiam in vinculis, in car-
ceri, in catena voluptate mera fruuntur. Hom.
38, sup. t. *ad Cor.*

43. Vinctus esse propter Christum illustrius
est, quam sive Apostolum, sive doctorem, sive
Evangelistam esse. Serm. 8, sup. *Ep. ad Ephesios.*

44. Non caput ita splendidum reddit impossita
corona margarita conspicua, sicut catena ferrea,
qua propter Christum in carcere fertur. *Ibid.*

45. Sanctis ipsis regis illustrior est carcer,
ipsi etiam celo. *Ibid.*

46. Si mihi cum Angelis standum fuisset sur-
sum, aut cum Paulo vincito, carcere praoptassem.
Ibid.

47. Non ita beatum dico Paulum, eo quod in
paradiso raptus sit, sicut quod in carcere est
conjectus. *Prose.*

48. Non ita beatum estimo Paulum, quod
verba audivit ineffabilia, sicut quod vincula sus-
tinxit. *Ibid.*

49. Illud magni honoris est, istud gloriae nihil
non excellentis, propter Christum incarcerated.

50. Nihil catena beatius, nihil melius, quam
male propter Christum in carcere affici. *Ibid.*

51. Si quispiam dixisset, Elige utrum velis;
sive esse Angelus Petrus stimulans ac solvens, an
Petrus in carcere servatus? Petrus maluisset
esse propter quem Angelus descendit. *Ibid.* Sup.
illud Act. 12: *Erat enim vincetus.*

52. Quanta glorio, quanta voluptas, quantus
honoris splendor, pro Christo in carcere vinctum
se esse cognoscere! *Ibid.*

53. Quo pacto illustrior fit sancti Pauli in car-
ceri virtus, quod vincens ipse vinctus, quando non
solum seipsum vincens, sed et reliquos vincitos
exolvit. *Ibid.*

54. Ubi carcer, ubi catena, ubi vincula, ubi
mers pro Christo, ubi certamen bonum; nihil hoc
certamine melius, nihil illustrius. Hom. 9, sup. 2,
ad Timot. sup. illud 4: *Bonum certamen certavi.*

55. Si in captivitate fueris, timor adsit Dei, et
nihil erit triste. Hom. 26, sup. *Ep. ad Hebreos*,
in *Moral.*

56. Argenteas catenas ad lacernas in templo suspensis, ipsum autem in carcere vinctum ne quis quidem visere. Hom. 60, *ad Popul. Antioch.*
LACT. FIRM.

57. Proprium justorum opus est, redimere captivos. Lib. 6, *de Vero cultu*, cap. 12.

58. Nemo dubitat quin timidi et imbecilli sit animi, metuere carcerem. *Ibid.*, cap. 17.

59. Quisquis carcerem non exhoruerit, fortis simus iudicabitur. *Ibid.*

60. Nemo justus potest esse, qui carcerem timet. *Ibid.*

61. Qui Deum metuit, nec carcerem metuit. *Ibid.*, cap. 17.

62. Virtus pro fide, pro justitia nec carcerem perhorrescit, nec mortem recusat. In *Epitome diuin. Insti.*, cap. *Dicam.*

63. Redimere ab hoste captivos, magnanimi opus est. *Ibid.*, cap. *Dixi.*

S. ISIDORUS. 64. Diabolus pro suo merito aereum, quasi avis, pro carcere meruit. Lib. 3, *de Sum. bono.* cap. 5.

S. PETRUS CHRYSOLOG. 65. Justum est, ut carcer non innocentes tecmet, sed innocentis; poma non justos cruciet, sed injitos. Serm. 63.

PRUDENTIUS. 66. Career Christicolis gradus coronae est. In *Hymno martyris Fructuosi.*

67. Career provelbit ad superna coeli. *Ibid.*

68. Career concilium Deum heatis. *Ibid.*

SALVIANUS. 69. Levius est captivitatem corporis Christianum quam captivitatem anime sustinere. Lib. 6, *de Gubern. Dei.*

70. Melius est sub specie captivitatis vivere liberi, quam sub specie libertatis esse captivi. *Ibid.*, lib. 5.

TERTULLIAN. 71. Si recognoscimus ipsum magis mundum career esse, exisse nos e carcere (cum in carcere sumus) quam in carcere introisse intelligemus. *Ad Martyres*, cap. 2.

72. O vos benedicti de carcere in carcere translati! habet quidem tenebras, sed lumen estis ipsi; habet vincula, sed vos soluti in Deo estis: triste quid illuc spirat; sed vos odor estis suavitatis. *Ibid.*

73. Contristetur in carcere, qui fructum siccui suspirat; Christianus etiam extra carcere seculum renuntiavit, in carcere autem etiam carcer. *Ibid.*

74. Hoc praestat career Christiano, quod Erebus Propheticus. *Ibid.*

75. Auferamus carceri nomen, secessum vocemus; et si corpus includitur, et si caro detinetur, omnia spiritui patient. *Prose.*

S. THOMAS AQUINAS. 76. Vagare spiritu, spatiare spiritu, et non statia opaca aut porticus longas proponens tibi, sed illam viam que ad Deum ducit.

77. Quoties cum spiritu deambulaveris, toties in carcere non eris.

78. Nihil crux sentit in nervo, cum animus in celo est, totum hominem animus circumfert et quo velut transfert. *Ibid.*

79. Aer caliginosus est quasi carcer demonibus usque ad tempus judicii. Part. 1, quest. 64, art. 4.

SENTENTIA PAGANORUM.

80. Longe videtur a carcere atque a vinculis abesse debere, qui scelsum jam esse dignum custodiae iudicaverit. Orat. 1, *pro Cutilina.*

81. Multi in carcere xixerunt, in convivio perierunt. Lib. 4, *controv.*

82. Dolor, egestas, ignominia, career, exilium, cum ad sapientem pervenere, mansueti sunt. Ep. 85.

Vide etiam tit. *Mundus*, sent. 6, 80; *Vindicta in genere*, sent. 87.

SENTENTIA PATRUM.

1. Illae innumerales et impiae fabulæ, quibus vanorum plena sunt carmina Poetarum, nullo modo christiane consonant libertati. Ep. 131, *ad Memoriam Episcop.*

2. Poetarum consuetudo est atque licentia miscere carminibus suis enigmata fabularum, quibus aliquid significare intelliguntur. Lib. 4, *Quest. sup. Numeros*, quest. 45.

3. Qui obsconis carminibus aurem liberter aperit, hanc anime sue portam mortis efficit. Lib. 2, sup. *Luc.*, cap. 7.

4. Carmen in nocte est laetitia in tribulatione. *s. GREG. MAGN.* Lib. 26, *Moral.*

5. Poetam non potest nosse, nisi qui versum s. MIERONYM. potest struere. Ep. 26, *ad Pamphactum.*

6. Daemonum cibus est carmina Poetarum: haec sua omnes suavitate delectant; et, dum aures versibus, dulci modulatione currentibus, capiunt, animam quoque penetrant et pectoris interna devincunt. *Prose.*

7. Verum ubi cum summo studio fuerint, ac labores perfecta, nihil aliud nisi inanem sonum et sermonum strepitum suis lectoribus tribuant.

8. Nulla tibi saturatis, nulla refectio justi repetitur; studios corum in fave veri, et virtutum penuria perseverant. Ep. 24, *ad Damascum papam.*

9. Non legas Poetas, nec in eorum lectione requiescas. *Ibid.*

10. Nunc etiam Sacerdotes, omissis Evangelii et Prophetis videmus, comedias legere, amatoria Bucolicorum versuum verba canere, tenere Vir-

gillum; et id quod in pueris necessitatis est, crimen in se facere voluptatis. *Ibid.*

11. Ubi non est laetitia mentis, frustra sonat melodia carminis. In *Orat. Hieremiz*, sup. illud: *Senes defecerunt.*

12. Scyloes canes ac mortifera carmina sirenarum surda auro pertranseas. Lib. 2, sup. *Oseam.*

13. Sicut carmina seculi sunt, sic et carmina Ecclesiæ, unde laus Dei cantatur, et consolatio Sanctorum est. Sup. *Psalm. LIV* in, fine *Psalmi LIII.*

14. Mundi amatores, qui vocari Christiani volunt, nugas poetarum diligunt et veritatem divinarum Scripturarum, aut negligunt, aut (quod peius est) irrident et contemnunt. Lib. 4, de *Ara Noe Morali*, cap. 8.

15. Prohibit Christianis figura legerem Poematum, quia ob obscenitatem inanum fabularum mentem excitant ad incentive libidinum. Lib. 3, *de Sum. bono*, cap. 43.

16. Carmen, compositionem cum suavitate, decipiens, capit mentes, et quo voluerit, impelli. Lib. 6, *de Vero cultu*, cap. 24.

17. Assueti dulcibus et politis carminibus, communem sermonem pro sordido aspernatur; id enim querunt, quod sensum demulecat. *Ibid.*

18. Poete officium est in eo, ut ea que gesta sunt vere in aliquas species obliquis figuracionibus, cum decoro aliquo conversa traducant. Lib. 1, *de Falsa relig.*, cap. 11.

19. Carmina sensu ita sepe delinquent, ut etiam status mentis dulcore perturbent; et qui his rapti auditu, ad impios cultus facile traducuntur. In *Epitome diuin. Insti.* verbo *Cohibenda.*

20. Metrum diu infrequentatum durius texitur. Lib. 9, ep. 18, *ad Gelasium.*

21. Ea re poemata non facio, quia cujusmodi volo, non possum; cujusmodi possum, nolo. Lib. 4, *de Arte Rhetorica ad Herennium.*

22. Si poema loquens, pictura est, pictura tacita poemata debet esse. *Ibid.*

23. Castum esse docet pium Poetam. Lib. 4, ep. 14, *ad Paternum.*

24. Carmini parva est gratia, nisi eloquentia sit summa. Lib. 5, ep. 8, *ad Capitonem.*

25. Poetarum furor, fabulus humanos errores alunt. *De brevitate vita*, cap. 16.

26. Carminibus maxime feruntur animi. Ep.

CARO.

Etymologia. Caro dicitur a carendo, vel ca-

dendo; a carendo, caret enim caro fare omnibus, vel quod vitam, vel quod sustentationem, vel quod indumentum. *Prose.*

Quoad vitam caret, quia indiget Deo, et animalia quod esse, Deo, quod bene esse, et etiam ut conservetur in esse, quia nec anima esse possit sine Deo.

Quoad sustentationem, indiget terre nascentibus; quod indumentum, ceteris animalibus.

Vel caro dicitur a cadendo, quia prona est ad lapsum, et secum trahit animam ad casum peccati, et premit in precipitum inferni. Super *Psalm. LXVII*, *Mor.*

Dicitur caro a carendo, quia caret omni bono. *Prose.*

Caret status firmitate, quia modo est sana, modo aegra, modo tristis, modo leta, modo turbis, modo puerha, modo vivens, modo mortua.

Caret mentis puritate, et, quidquid tangit aut sibi sociatur, maculat.

Caret morum honestate, nisi stimulis coactetur. Lib. 3, *Contemplat. de Conflicto carnis*, cap. 2.

Descriptio. Quid est caro, nisi putredo et vermis? et quisquis carnibus desideris anhelet, quid aliud quam vermem amat? Lib. 16, *Mor.*, cap. 29.

Omnis caro cinis et foenum, massa putredinis, cibus verium, et fetidissimum stercus. In *Regula Monachorum*, cap. 28.

Comparatio. Sicut tinea devorat, et sicut ignis s. AUGUSTIN. lignum, foenum, stipulam consumit: ita caro rebellis et delicata, animam consumit et concremat. *De salutar. documentis*, cap. 85.

SENTENTIA PATRUM.

1. Nunc se erigit caro nostra, nunc se dejicit; s. AMEROSIUS. erigit menti, dejicit potestati; et ubi se urgeri viderit, constantiam deserit. Sup. *Psalm. XIII.*

2. Non caro in vito est, sed ea quibus caro sollicitatur et fluctuat. *Ibid.*

3. Qui secundum corporis appetentiam vivit, caro est. Sup. *Psalm. cxviii*, serm. 4, vers. 4.

4. Discamus cavere quem gerimus.

Hic nobis hostis domesticus; hic nimicus gravis est nostri; inflammatur vino, ardet libidine; decorum mulieris acceditur; spe alitur; desperationis uitio; illecebris exurit; non evaporat affectu; timore turbatur; metu frangitur; luxuria molitur; lascivia dissolvitur; labore afficitur; sollicitudine fatigatur; passione conteritur. *Ibid.*, serm. 11, vers. 7.

5. Sancti viri cavent sibi a carne, sicut ab hoste. Part. 4, titul. 2, *de Potentissima anima*, cap. 9. s. ANTONIUS.

S. ANTONIUS
DE PAUVA. 6. Servus viri justi, caro est; o quam felix est, qui hunc serum subjugavit. Serm. Dom. 3, post Epiph.

7. Caro cum honis naturæ est gravilla, et temporalibus opulenta insurgit in dominam. Serm. Dom. 4 *Quadrag.*

8. Sic de carne nostra fit medicina, sicut de serpente theriaca; caro fuit serpens in culpa, dabit theriacam in pena. Serm. Dom. 11, post Trinit.

S. AUGUSTIN. 9. Hæc animæ consuetudo facta in carne properat carnaliter affectionem, in Scripturis divinis caro nominatur. Lib. 6 *Musica*, cap. 11.

10. Est quedam vita hominis carnalibus sensibus implicata, gaudis carnalibus dedita, carnalem fugientis offensionem, voluptatemque carnalem concetans; hujus vite felicitas, temporalis est; ab hac vita incepere, necessitatis est; in ea persistere, voluntatis. Ep. 120, ad *Honoratum*, cap. 2.

11. Non mala est caro, si malo caret. *De continentia*, cap. 8.

12. Semper atque semper caro nostra subjecta sit animæ nostra, et sicut ancilla famulet dominæ sue. *De salutaribus duorum*, cap. 35.

13. Caro in malitia semper est potens, in absentia autem, in jejuniis et in vigiliis et orationibus, ac bonis operibus infirmam se esse fligit. *Ibid.*, cap. 44.

14. Caro data est quasi animæ bellum, quæ si mortificetur, adducit vitam; si nutritur, demergit in foveam. *Ibid.*

15. O caro, bestia crudelis, quid habes, quid gravas animam, quæ nihil desiderasset nisi Deo servire, si tibi inimicus non se junxit. *Prose.*

16. Tu autem, caro misera, non solum teipsum occidis, sed et animam necas.

17. O caro mala quid queris? quid desideras? non vis laborem sustinere, non vis inquietu conquiescere, suffocas animam, ut versa vice tu sis domina, et illa ancilla. *Ibid.*

18. Caro cum qua inhabito, semper dicere me vult ad peccatum; mecum vult coronari, sed non mecum decerpere. *Ibid.*, cap. 65.

19. Princeps et domina carnis naturaliter anima est, que domare carnem debet et regere. Lib. 2, *contra Julianum*, cap. 8.

20. Quid prodest inlegra caro, mente corrupta? Sup. *Psalm. xcx.*

21. Caro bene obediens famula est anime; illa regit, haec regitur; illa imperat, ista famulatur. Sup. *Psalm. cxlv*, vers. 1.

22. Ubi caro imperat et spiritus seruit, peruersa dominus est. *Prose.*

23. Recita enim dominus est ubi vir imperat,

fœmina obtemperat; rectus ipse homo, ubi spiritus imperat, caro servit. Tract. 2, sup. *Evang. Joan.* de cap. 1.

24. Caro nostra, jumentum nostrum est: iter agimus in Hierusalem, plerumque nos rapit caro, et di via conatur excludere; tali ergo jumentum cohiebamus jejuniis. *De Cant. nova*, cap. 3.

25. Vis ut tibi serviat caro tua? oportet te servire Deo tuo; regat te propositus, ut possit a te regi subiectus; infra te est caro tua, supra te est Deus tuus. *De utili. Jejuni.*

26. Vis ut serviat caro tua anima tua? Deo serviala anima tua; debes regi, ut possis regere. Serm. 43, *de Verb. Domini*.

27. Mens regit, caro regitur; et magis sum ego in eo quod rego, quam in eo quod regor. Serm. 5, *de Verbis Apostoli*.

28. Caro domanda est, ne impinguata, incrassata et dilata recalcitret. *Ibid.*, serm. 39.

29. Qui in carne vivit, in carne sentit et dolores carnis fugit in quantum potest; vulnera autem anime prorsus ignorat, nec medicinam querit in eis. *De Spiritu et anima*, cap. 9.

30. Ille secundum carnem vivit, qui secundum seipsum vivit. *Prose.*

31. Secundum seipsum vivit qui pergit quo vult, dormit quando vult, et quandiu vult, qui loquitur quo vult, et cui vult, et ubi vult; manducat et bibit quando vult, et quantum vult; ridet et jucundatur turpiter inter quos vult, et quando vult.

32. Prostremo quidquid naribus suave est, queritur; quidquid tactu blandum, quidquid oculis delectabile, quidquid corpori suo jucundum exercet et sequitur, qualiter vult, et quando vult; quia omnia licita et illicita carnaliter vult.

33. Delectatur in vestimentis pulcherrimis, et equitibus, et armis, sicut vult, et quando vult; et sic non secundum Deum, sed carnaliter vivit et delectatur, et omnia desideria carnis sua perficit sicut vult, et quando vult. *De salutaribus doceuntis*, cap. 17.

34. Carnales etiam blanda corrumpunt. Serm. 2 *Quinquag.*

35. Carnalitas yetustas est, gratia novitas. Serm. 2 *Fer. 2 Pentec.*

36. Qualis est in oculis hominum, qui inversis pedibus ambulare videtur: talis est in oculis Angelorum, cui caro propria dominatur. Serm. 50. *ad Fratres in errore*.

37. Quanto caro humana inferior est viribus corporis, tanto superior est suppellectile rationis. S. BASILIUS MAGN.

38. Incrassata caro, gustat colestia raro. In v. BEDA.

S. BERNARD. 39. Familiare magis nobis est carnis nostra servire vitiis, quam actiones et passiones ejus ordinare. In *Serm. ser. 4, Hebdomadæ penitentia* de passione.

40. Hostem crudelissimum circumferre, et sustentare cogimur, et perire eum non licet. Serm. 3, *de septem penitibus*.

41. Caro putrida putredini proxima est. Serm. 4, *in Assumpt. B. Marie*.

42. Motus et titillatio carnis, tribus ex causis contingit: ex praecedenti cogitatione; ex ventris penitentiale; ex maligno spiritu impugnatione.

43. Bonus fiducia comes caro spiritui bono, que ipsum aut si onerat, juvat: aut si non juvat, exonerat: aut certe juvat, et minime onerat. In tract. de *Diligendo Deo*, cap. *Sed.*

44. Quare animam tuam vilipendis, et ei carnem praponis? dominum ancillari, et ancillam dominari, magna abusio est. In *Medi. cap. 3*.

45. Caro suggester mollia, mundus vana, dolor amara. *Ibid.*, cap. 14.

46. Gustato spiritu necesse est desiper carnem. Ep. 3.

47. Cum judicium carnis ex anima pendeat, illi nihil potest utilius, quam salus animus prouidei. In *Declamat.*

48. Caro tunc Deum sitit, quando per jejunium abstinet, et arescit. Serm. 24, *ad Sororem*.

49. Si carnem tuam supermodum affligis, ciuem tuum occidis; et si eam plusquam oportet reficias, inimicum tuum nutrit. *Ibid.*

50. Adversa carnis, remedia sunt animi. *Prose.*

51. Aegrinudo carnum vulnerat, mentem curat. Ibid.

52. Carnis tua fructus est libido, concupiscentia, invidia, infirmitas, fragilitas, dolor, vermis, putredo fetens, et fetidus fector. In *serm. de Misericordia humana*.

53. Caro misera, insipiens, cœca, demens et prorsus insana caro transitorias et caducas querit consolations, imo desolations. Serm. 6, de *Adventu*.

S. BONAVENT. 54. Unde caro ad tempus suaviter vivit, inde spiritum in aeternum interit. Lib. 3, *Pharetræ*, cap. 47.

55. Servire carni mors est, cibis verminis, nildus demonum, vita peccatorum, fomes morborum, corruptio corporum, inquinatio morum; perditio bonorum, acquisitionis malorum et dolorum. In *Alphabet. Religiosor.*

S. CYPRIANUS. 56. Non est caro dictatrix peccati, nec inventrix malitiae, nec cogitatus format, nec disponit agenda, sed officina est spiritus, qui in ea et per eam quæcumque affectaverit peragit et consum-

mat. In prefat. ad *Cornelium Papam*, de *Cardinalibus Operibus Christi*, cap. 4.

57. Caro hostis est et persecutor noster, peccati parens. Lib. 4, *Glyptorum in Deuteron.* cap. 3, *de Militante*.

58. Si superior sit caro, turpis est atque impurus qui vincitur, conoque plane contaminatur. *Prose.*

59. At, si vincatur illa, spirituque se submitat, illustris et præcipenda gloria victores manent. Hom. 18, in *Festis Paschal.*

60. Vita carnis, delectationes atque tactus, mente hominis vehementissime eascant, hominemque bestia redditum consumilem. *De Profess. monast.*, art. 10.

61. Nullus nobis tam occultus inimicus est, quam caro nostra. Hom. de *Penit.* *Ninivitarum*.

62. Maximus hominis inimicus est caro, nihil præsidere novit malorum, ut dolet; nihil prævidere, ut timeat. *Prose.*

63. Studium ejus est abuti presentibus; quod s. FRANCISUS ASSISIAS

EMISSUS.

64. Ipsa in suam gloriam transfert quod non illi sed anima datum est, et sibi impudenter arrogat.

65. Illa de virtutibus laudem, de vigilias et orationibus favorem carpit extrinsecum, nihil enim relinquens. *Opuscul. oracula primo*.

66. Jumento nostro adhibere dehincus sacrum, GLOSS. DECR. paleam, et flagellum: sacrum id est, opera punitiva; paleam, id est, necessaria ad vita sustentationem; flagellum, ut castigemus si excesserit. Apud Gratian. In *Decretis*.

67. In terrenis caro quiescit, sed spiritus deficit. Sup. *Job*, cap. 44.

68. Moderati viri carnem regunt, et spiritui subdunt. Sup. *Psalm. cxxxvii*.

69. Terremus fundamentum est substantia carnis. Lib. 5, *Moral.*, cap. 29.

70. Quasi quadam vestis anima, caro est; sed hec vestis habet tinctam suam, quia ab ipsa carnis tentatio oritur, ex qua laceratur. *Ibid.*

71. Hi frequenter majores tribulationes ex carne suscipiunt, qui carnis voluptatibus delectantur. Lib. 12, *Moral.*, capita 14.

72. Caro nobis aliquando adjutrix est in bono opere, aliquando autem seductrix in malum. Homil. 49, sup. *Ezechiel*.

73. Turpe est diligere, quod constat citius perire. Hom. 3, sup. *Evang.*

74. Caro delectationibus pascitur, anima vero amaritudinibus vegetatur. *Prose.*

75. Sicut carmen dura convulnerant, ita spiritus molles necant. In *septem Psalm. Panit.* sup. *Psalm. 1, vers. 10*.

DIONYSIUS CARTHUS.
S. EUSEBIUS
ASSISIAS

MAGN.

76. Sicut carne quiescente spiritus deficit, ita ea laborente convalescit. *Ibid.*
77. Quemadmodum carnem mollia nutrit, ita animam dura ad alta sustollunt. *Ibid.*
78. Dum quisque considerat, quam citius caro ad pulvorem redat, festine superat hoc, quod se de carne intus turpiter impugnat. Lib. 3 *Moral.*, cap. 17.
79. Carnis vita per momenta deficit, et tamen carnale desiderium crescit. *Ibid.*, lib. 10, cap. 13.
80. Valida sunt, et omnino violenta bella carnis. Lib. 6. in *L. Reg.*, cap. 1.
81. Teneat fortē custodiā animi, qui potenter vult disp̄gere motus carnis. *Ibid.*, cap. 2.
82. Nihil carne humili, nihil vilis, nihil omni injuria passionique subjectus. Ep. 7, de *Viro perfecto*.
83. Caro frigus timet, aspernatur famem, attenuatur vigiliū, libidinibus exardescit, mollesque et jucunda desiderat. Lib. 3. sup. *Ep. ad Galat.*, cap. 5.
- HUGO A.
S. VICTORE. 84. Ubi precedit spiritus elatio, sequitur carnis turpitudine. *De Orat. Dominica*, cap. 16.
85. Carni provida sunt necessaria, ne deficit; et superflua reseca, ne seviat. Sup. *Ep. ad Rom.*
86. Qui carni secundum voluntatem indulget, de jumento facit Deum suum. *Ibid.*
87. Carni providentia est ut serviat, non ut seviat; ut sit ancilla, non domina; hostia fiat viatorium mortificatione, et vivat virtute. *Ibid.*
88. Si nutritia est caro, ut serviat; sic demanda, ut non superbiat. Sup. *Regulam D. August.*, cap. 3.
89. Caro semper querit affluentiam cibi, libertatem oīi. *Prose.*
90. Necessaria impendenda sunt carni, non subtrahenda; sed ne vacet oīo, dum impenditur cibis, sequantur quae convenientia asino: virga scilicet et omnis; virga correctionis, et omnis laboris. Lib. 2. de *Claustro anima*, cap. 14.
91. Caro fragilis est, suadet et concipiscit adversus spiritum, pravos motus gignit, et infirma est. Lib. 4. de *Propriet. rerum*, capite 3.
92. Tres sunt tyranni, qui contra nos acies suas producent; diabolus, mundus et caro. *Prose.*
93. In exercitu diaboli militant vitia; in castris mundi, prospeta et adversa; in societate carnis, desideria terrena.
94. Ex his tribus duo conjuraverunt tertio ad subversionem nostram.
95. Mundus enim et caro diabolo auxilium ferunt contra nos; unus est vicinus, alter domesticus; mundus enim iuxta nos, caro nobiscum.

96. Idecō conflit diabolus magis in auxilio carnis, quia plus nocet domesticus hostis. Lib. 4. *Miscellan.*
97. Quanto magis procuratur caro, tanto corruptionis efficitur. Sup. *Ecclesiaster.*, cap. 41.
98. Tam servus, quam asinus noster, est nostra caro, cui debetur cibus ad sustentationem naturae, virga discipline ad reprehensionem lascivie, opus et onus ad perfectionem punitientiae. *Prose.*
99. Debentur illi cibaria, ne deficiat: virga, ne lasciviat; omnis, ut proficiat. Sup. *Ecclesiasticum*, cap. 33.
100. Caro igne luxuriae et avaritiae cocta, quando latatur, tanto sordidior inventur. Sup. *Isaiam*, cap. 16.
101. Nihil vilis quam a carne vinci, nihil gloriosus quam carnem vincere. Sup. *Matth.*, cap. 4.
102. Misera caro aviditatem edendi commovet, gulam incitat, appetitum provocat, volutates ingredit. Lib. 3 *Contempl. de Confliktu carnis*, cap. 2.
103. Qui carnales sunt, spiritualia facere non possunt; nec qui spirituales sunt, carnalia. Apud S. JOANNES CLIM.
104. Non est nobis adversarius extrinsecus formidandus, in nobismisericordia hostis inclusus est. JOANNES CASS.
105. Non habemus hostem nobis extrinsecus metuendum, si ea que intra nos sunt spiritui devicta subdantur. Lib. 5. de *Spiritu Gastrimargia*, cap. 21.
106. Quidammodo exire de carne est, in corpore commorantem; et ultra naturam est, fragili carne circumdatum, carnis aculeos non sentire. Lib. 6. de *Spiritu fornicali*, cap. 6.
107. Natura carnales domus diaboli est, quia omne malum intus in carne est, quia secundum voluntatem carnis est. Hom. 5. *Oper. imperf.* sup. *Matth.*
108. Caro non arbitrio suo est, sed in malo; condita est sub peccato, et non potest bonum velle. *Ibid.*, Hom. 12.
109. Caro mimicum suum diligere non potest; quia impossibile est, ut injuriam non sentiat sibi illatam. *Ibid.*
110. Fieri non potest ut caro, nata de vanitate, non sit vanitatis amatrix. *Ibid.*
111. Caro adversus animam certare potest, vincere non potest, nisi ipsa anima consenserit ut vincatur; anima autem adversus carnem, et certat et vincit. *Ibid.*
112. Noli, quod carnem habeas, de victoria et labore pro virtute subeunda desperare. *Prose.*
113. Carnis natura Paulo non fuit impedimentum

IDIOTA.

S. IGNATIUS MART.

D. JOAN. DAMASC.

LIB. 3. *Parall.*, cap. 66.

JOANNES CASS.

S. LAURENT.

JUSTIN.

S. LEO I.

PET. BLES.

S. JOANNES CHRYSOST.

S. PETRUS

S. THOMAS

AQUINAS.

S. PROSPER.

THALASSIUS.

A KEMPIS.

S. PETRUS

DAMIANUS.

CAP. 41.

S. PETRUS

OPUSE.

S. PETRUS

S. ZENO.
absconsum est, sic et caro pinguis producit vitium. Apud Bedam, *de Scintillis*, cap. 27.

148. Omnis caro quandiu flagitiosus illecebris hujus mundi, ac tenetris ferulibus agitatur; profecto pecunia est, ac misero, fragili, detestabilique versatur in iure. *Serm., de Resur.*

149. Caro quasi quoddam est speculum intentis plenitudine gravidatum, quod non tam imaginem suam, quam ejus cuius est in usibus gerit. *Ibid.*

SENTENTIA PAGANORUM.

PLATO.

150. Unicuique adversus seipsum, tanquam hosti adversus hostem est decertandum, Lib. 4, *de Legibus*.

SENECA.

151. Nihil adhuc consecutus es, si multa effugisti te nunquam. Lib. 1, *Quest.*

SIXTUS PHIL.

152. Non est summa felicitatis nostra in carne ponenda. *Ep. 74.*

153. Donec in desideriis est caro, anima ignorat Deum. *Sent. 128.*

154. Ex carne nihil oritur bonum. *Ibid., sent. 263.*

155. Bonum in carne non queras. *Ibid., sent. 306.*

Vide etiam tit. *Affectio*, sent. 62; *Amor*, sent. 154; *Appetere*, sent. 50, 57; *Cibus*, sent. 157. *Corpus*, per totum; *Damnatio*, sent. 19; *Mortificatio*, per totum; *Ocupatio*, sent. 40; *Satietas*, sent. 20; *Tentatio*, sent. 41, 49, 82, 242; *Vanitas*, sent. 58.

CARNEM DOMARE.

Vide Domare.

CARNIS MORTIFICATIO.

Vide Mortificatio.

CASTIGATIO.

Vide Correptio.

CASTITAS.

S. AMBROSIUS. *Definitio.* Quid est castitas virginalis, nisi ex persona confagionis integrata? Lib. 1, *de Virgin.*

S. AUGUSTIN. Castitas animi est amor ordinatus, non subdens majoris minoribus; minus est enim quidquid in corpore, quam quidquid in animo violari potest. *De Mendacio ad Consentium*, cap. 20.

S. BERNARD. Castitas est quae in hominum mortalitatibus et loco et tempore, statum quemdam immortalis glorie representant. Ep. 42, *ad Henricum Senonensem archiepiscopum*.

S. BONAVENT. Castitas est virtus origine celestis. Lib. 2, *de Perfect. religios.*, cap. 52.

S. CYPRIAN. Castitas munimen invicissimum est sanctimoniae, et expugnatio fortis infamie; fortitudinis firmitas; et lascivie peccantiae infirmitas. *Pros.*

Castitas probitatis est presidium, et improbitatis excidium; animæ victoria, et corporis preda.

Castitas est ubertas gloriarum, et sterilitas crimini; promuta sanctitatis, et repudium turpitudinis.

Castitas sinceritatis est indicium, et abolitio scandalorum; exercitium continentie, et evacuatio tota luxurie.

Castitas pax est secura virtutum, et debellatio inquieti vitiorum: puritas culmen, et libidinis carcer.

Castitas est honestatis portus, et ignominia naufragabilis locus; virginitatis mater, et hostis impudicitie.

Castitas lorica est pudoris, et spolium probrosum; corruptionis exitium, murus rigor, et destructio vulgaritatis.

Castitas severitas est gladius, triumphator et dissolutionis occisor; armatura virum, et exarmatura flumorum.

Castitas integratissima est dignitas, et fornicationis additio; claritatis fastigium, et dedecoris precipitum.

Castitas voluptas est bonorum operum, et afflictio vitiorum; refrigerium pudicitiae, pena peccantiae; acquisitionis triumphorum, et facinorum detrimentum.

Castitas requies est salutis, et perditionis exilium; vita spiritus, et carnis inferitus; status qualitatis Angelicæ, et funis humanae substantie. *De singulariis clericis*, cap. 22.

Castitas est repressione venerorum, et concupiscentie, sine impugnatione atque labore, *Sup. Ep. ad Galat.*, cap. 5.

Castitas est munditia corporis cum integritate mentis. Lib. 4, *de Anima*, cap. 46.

Castitas est incorporeae familiaritatis mentis; castitas est Christi iucundum diversorum, celestisque clypeos cordis. Gradu 15.

Castitas est excessiva nature abnegatio, corporis mortalitas, atque corruptibilis ad incorpoream spiritualiterque substantiam contentio. *Ibid.*

Castus ille est qui amore amorem exclusit ignemque igne spiritus extinxit. *Ibid.*

Castitas est virtus, per quam concupiscentiam castigamus quodam rationis moderamine. 1, 2, quest. 151.

Dicitio. Docemur triplicem castitatem esse virtutem: unam conjugalem, aliam, virginalem, tertiam virilem. *de Viris.*

Differentia. Differunt inter se homo pudicus et Angelus, sed felicitate, non virtute: etsi illius castitas felicior, hujus tamen fortior esse cognoscitur. Epist. 42, *ad Henricum Senonensem archiepiscopum*.

DIONYSIUS
CARTHUS. Continentia et castitas distinguuntur, quoniam continens sustineat concupiscentias fortes sed non vincitur; castus vero nec sustinet eas, unde nec superatur. *Sup. Ep. ad Galat.*, cap. 5.

S. JOANNES
CHRYSTOS. Castitas carnis, est nescire mulierem; castitas spiritualis est dilectione Deo. Hom. 15, *Oper. imperf. sup. Math.*

S. REMIGIUS. Hoc inter continentiam et castitatem distat: quia continentia potest esse conjugatorum, viruarum atque virginum; castitas vero proprievirum est. *Sup. Ep. ad Galat.*, cap. 5.

S. BONAVENT. *Productio.* Castitas est sobrietatis filia: qui ergo castus esse desiderat, studeat sobrietas, quia sine ea non dicitur castitas est secura; et cum proficiente proficit, et cum decrescente decrescit. Lib. 2, *de Perfect. relig.*, cap. 52.

SENTENTIA PATRUM.

S. AMBROSIUS. 1. Castitas Angelos facit; qui eam servavit, Angelus est; qui perdidit, diabolus. Lib. 4, *de Virgin.*

2. Habet bonam militiam castitas, quæ stipendiis militat semper. *Ibid.*, Lib. 2.

3. Prima castitatis victoria est facultatum cupiditatem vincere, quia lucrum studiū tentamentum pudoris est. Lib. 5, epist. 31, *ad Valentianum imperat.*

S. ANTONINUS. 4. Officium singulorum sit charissimi non solum oculos habere castos, sed et lingua. Part. 2, tit. 3, cap. 7.

5. Prima janua totius bonitatis in homine est custodia castitatis. Part. 4, tit. 4, *de Temperantia*, cap. 6.

6. Aspectus mulierum frequens cum eis colloquim, seu contubernium, et numerum hinc inde susceptio destruit castitatem. *Ibid.*

S. ATHANAS. 7. Ne confidas in tua castitate, ne cadas, sed metuas. *De Virgin.*

S. AUGUSTIN. 8. Animorum rite conjugorum tanto senior, quanto probatior; et tanto securior, quanto placidor castitas perseverat. *De Bono conjugali*, cap. 3.

9. Melior est castitas calidum quam castitas nupharum. *Ibid.*, cap. 22.

S. AMBROSIUS. 10. Castitas plus est quam castus: si enim castitas non esset, iste castus non haberet; si autem noluerit esse castus, castitas integra perseverat. Tract. 39, cap. 8, sup. *Evang. Joan.*

11. Imitant adolescentes Joseph castum, pulchrum corpore, pulchriorem mente, quem castitas sic possederat ut irruentes mina domine muliere impudice non possent eum violare nec corpore, cuius jam Deus possederat mentem. *De Cataclysmo*, cap. 6.

12. Inter omnia Christianorum certamina sola

dura sunt prælia castitatis; ubi quotidiana pugna, et rara victoria. *De Honest. mulier.*, cap. 2.

13. Susanna mulier inimicos suos tacuit, et vicit; tacente lingua, pro eo castitas loquitur.

Proses.

14. Castitas Susanna afflit in iudicio, que Eve defuit in Paradiso; ibi enim pudore eius consuluit, hic saluti; ibi ne macularetur pudicitia, hic ne innocentia damnaretur. Ser. 2 fer. 2 post Dom. *Palmar.*

15. Secura est de victoria castitas, cui est iudicatura virginitas. *Ibid.*

16. Castitas Angelicæ est vita, castitas hominem in celo conjungit, Angelicæ facit cœvum. Ser. 1 Dom. 25 post *Trin.*

17. Pulchra est casta juventum pudicitia, et Deo amabilis, et ad omne bonum utilis. *Ibid.*

18. Castitas est ornatum nobilium, exaltata humilium, nobilitas ignobilium, pulchritudo vilium, solamen moerentium, augmentum pulchritudinis, decus Religionis sanctæ, minoratio criminum, multiplicatio meritorum, Dei amica, angelorum cognata, patriarcharum vita, prophetarum corona, apostolorum cingulum, martyrum auxilium, confessorum vehiculum, virginum spectulum, viduarum refugium, euctorum honorum gaudium, et solamen. Serm. 19, *ad Valentianum imperat.*

19. Illo filios habet spirituales, vel carnales, nutriti illis in castitate Deo, non in fornicatione diabolo. Ser. 1, Dom. 25, post *Trin.*

20. Omnibus castitas per necessaria est, sed maxime ministris Christi altaris; tales docet Dominum habere ministros, qui nulla contagione carnis corrumpantur, sed potius continentia castitatis splendent. *Ibid.*

21. Vera non est castitas animi fornicantis. Lib. 4, *contra Julianum*, cap. 3.

22. Quis est hominum, qui suam cogitationem infirmatatem, audet viribus suis tribuere castitatem suam? Lib. 2, *Conf.*, cap. 7.

23. Multe custodie faciunt feminam castitatem, virum castum faciat ipsa virilitas. Serm. 1, Dom. 4, *Quadragesima*.

24. Proditor castitatis suæ, animam occidit. Serm. 1 ser. 3 post Dom. *Palmar.*

25. Castitas cum abundantia et fertilitate stare non potest. Ser. 47, *ad Fratr. in eremo.*

26. Castitas hominem perducit ad gloriam, ad colum sublevat, sanctis Angelis unit. *Ibid.*, ser. 63.

27. Custos castitatis, est virtus humiliatis. In v. *BEDA.* suis Proverbiis verbo *Custos*.

28. Continenzia castitatis diluitur quidquid s. BERNARD. ante luxuria inquinavit. Ser. 2 post *Octau. Epiph.*